

MESURANT LA QUALITAT DE VIDA:

Creació d'un indicador de benestar

Escola: Montessori-Palau

Curs: 2on Batxillerat C

Data: 19-03-2015

Resum

El principal objectiu d'aquest treball de recerca és crear un indicador de benestar a partir d'una anàlisi dels indicadors ja existents. La motivació per dur a terme tota aquesta investigació ha estat el meu gust per l'economia i la dificultat que presentava el treball quan el meu professor d'economia me'l va plantejar.

Després de gairebé un any investigant, he arribat a la conclusió que la dificultat de mesurar el benestar o qualitat de vida (són termes sinònims) dóna peu a un ampli ventall d'indicadors que obtenen les dades a partir de diferents fórmules, índexs o d'enquestes. Per tant, la correcta mesura del benestar resideix en l'ús d'indicadors o preguntes que siguin capaços de reflectir la realitat tal i com és i que proporcionin informació clara i precisa.

Aquest no és un treball tancat ja que tot i complir-se tots els objectius, permet diverses vies futures. Per una banda s'hauria de trobar un indicador que es pogués utilitzar en qualsevol país. També seria recomanable fer un estudi al llarg dels anys sobre l'evolució del benestar. Alhora s'haurien de buscar noves variables que aportessin més informació a l'indicador i algun mètode pel qual quan un país té el mínim valor en una variable aquesta no fos 0 i en conseqüència tot l'indicador.

Agraïments

M'agradaria, primer de tot, agrair la gran ajuda del meu tutor, que en tot moment m'ha donat la seva opinió, m'ha guiat, m'ha resolt els dubtes que han anat sorgint i m'ha fet disfrutar del treball amb les seves ganes i el seu positivisme.

També cal una menció especial pels meus pares i pel meu germà dels quals he rebut suport i ànim durant aquest llarg any.

No podrien faltar les meves amigues que m'han animat incondicionalment i m'han aguantat els meus dies de mal humor.

Haig de donar les més sinceres gràcies a la UdG per donar-me la beca Botet i Sisó i més concretament a la meva tutora que m'ha aportat una nova perspectiva al treball que l'ha millorat i que m'ha ajudat en tot el món de la psicologia. Per les part més psicològiques del treball també he rebut ajuda de la Lluïsa Figueras a qui també li agraeixo les estones que ha passat amb mi.

A tots vosaltres i a tots aquells que durant aquest any us hagueu involucrat en aquest treball, indistintament de la manera que ho hagueu fet, moltes gràcies.

Índex

1.INTRODUCCIÓ.....	6
PART TEÒRICA.....	8
2.QUALITAT DE VIDA I BENESTAR.....	9
3.INDICADORS ECONÒMICS	11
3.1.PIB	11
3.1.1.PIB per càpita	12
3.1.2.Crítiques al PIB.....	12
3.2.CORBA DE LORENZ I ÍNDEX DE GINI	13
4.INDICADORS SOCIALS.....	15
4.1.IDH	15
4.1.1.IDH desagregat.....	18
4.2.ÍNDEX DEL PLANETA FELIÇ (HPI).....	18
4.3.INFORME PISA	19
5.INDICADORS PSICOLÒGICS.....	21
5.1. ESCALA DE BENESTAR PSICOLÒGIC RYFF.....	21
5.2. ESCALA D'AFECTE POSITIU I NEGATIU (PANAS)	22
5.3. ESCALA DE SATISFACCIÓ AMB LA VIDA	24
6.GRANS INDICADORS DEL BENESTAR.....	26
6.1. HOW'S LIFE? OCDE.....	26
6.1.1. Dimensió 1: Ingressos i riquesa.....	33
6.1.2. Dimensió 2: Ocupació i guanys	33
6.1.3. Dimensió 3: Vivenda	35
6.1.4. Dimensió 4: Salut.....	36
6.1.5. Dimensió 5: Balanç vida - feina.....	37
6.1.6. Dimensió 6: Educació i aprenentatge.....	38
6.1.7. Dimensió 7: Relacions socials	40
6.1.8. Dimensió 8: Compromís cívic i govern.....	41
6.1.9. Dimensió 9: Medi ambient	42
6.1.10. Dimensió 10: Seguretat personal.....	43
6.1.11. Dimensió 11: Benestar subjectiu.....	45
6.2. EQLS	46
PART PRÀCTICA	63
7.DIMENSIONS	64
7.1. DIMENSIÓ SOCIAL.....	64
7.2. DIMENSIÓ ECONÒMICA.....	65
7.3. DIMENSIÓ PSICOLÒGICA	65

8.TRANSFORMACIÓ DE LES VARIABLES I CÀLCUL	66
9.ÚS DE L'INDICADOR.....	69
10.EXEMPLE	70
11.TAULES	73
12.CONCLUSIONS.....	79
13.FONTS DOCUMENTALS	82
13.1. ARTICLES	82
13.2. FONTS	82
13.3. INFORMES.....	84
13.4. LLIBRES.....	84
13.5. PÀGINES WEB	84

1. Introducció

Degut al meu gust per l'economia i a la voluntat de fer un treball de recerca d'aquest àmbit que fos innovador, divertit i amb un cert grau de dificultat, em vaig plantejar diversos temes. Investigar sobre els *bitcoins*, una nova moneda virtual, m'atreia molt però en el moment en què vaig haver de plantejar una part pràctica, la idea va deixar de tenir forma. Llavors, el meu professor d'economia, Rafel Fexas, em va proposar el repte de crear el meu propi indicador de benestar. Com que complia els quatre requisits a la perfecció, vaig decidir que aquest seria el meu treball de recerca. Aquesta va ser la meva única motivació, el fet que em proposessin un treball d'aquesta envergadura. Un cop ja vaig tenir la idea determinada, vaig redactar els objectius inicials. Aquests eren:

- Definir i explicar el concepte d'indicador de benestar
- Enumerar i explicar breument els indicadors que mesuren el benestar de la societat.
- Determinar l'objectiu i les diferències entre els indicadors.
- Analitzar els elements que formen el PIB per tal de demostrar que aquest no és un indicador fiable del benestar social del país.
- Crear el meu propi indicador de benestar i felicitat, amb l'ajuda del ja creat indicador de la felicitat de Bhutan.

Però a mesura que vaig anar cercant sobre el tema, el treball va mantenir l'objectiu final però es van anar prioritzant idees que en un primer moment i degut a la falta de domini del tema no vaig considerar oportú determinar-les com a objecte de la meua investigació. Així, la majoria d'indicadors inicials han mantingut l'essència però hi he incorporat diferents perspectives. En canvi, hi ha hagut objectius que es repetien ja que al complir-ne un també s'acomplia l'altre, com per exemple la determinació de l'objectiu i de les diferències entre indicadors ja es feia efectiva quan s'explicaven aquests. Tenint en compte tots aquests motius, els meus objectius finals i que per tant, estan tots resolts en el treball són:

- Definir el terme *qualitat de vida* i *benestar* i diferenciar-los.
- Explicar breument els principals indicadors que mesuren la qualitat de vida o el benestar i que estan configurats amb tres o menys variables tant econòmics com socials i psicològics.

- Analitzar dos dels grans indicadors que mesuren el benestar i extreure'n les característiques bàsiques.
- Crear el meu propi indicador de benestar utilitzant variables i metodologies ja utilitzades i analitzades.

També caldria destacar que el fet de rebre la beca Botet i Sisó de la UdG em va fer introduir un punt de vista que fins el moment no havia tingut en compte: els indicadors de benestar de caire psicològic ja que jo només tenia previst introduir variables econòmiques i socials. La beca no va fer més que enriquir el treball, donar-li més objectivitat i apropar-lo més a la realitat.

La part del pla de treball corresponent a l'inici de la investigació va ser la cerca i recopilació d'índexs i indicadors que s'utilitzessin per mesurar el benestar. Un cop feta la recerca, l'objectiu es va fixar en llegir tota la informació, fer-ne una síntesi i explicar de la manera més clara possible les variables que s'utilitzen en cadascun d'ells. El resultat d'aquesta anàlisi va ser el conjunt d'indicadors que conformen la part teòrica. En l'últim estadi del pla de treball hi havia la part pràctica en la que utilitzo tots els conceptes apresos en el sector anterior per crear el meu propi indicador. Per a la constitució de l'indicador he tingut en compte les diferents variables i metodologies que actualment ja s'utilitzen i que prèviament he estudiat.

PART TEÒRICA

“La qualitat de vida és més important que la vida en si.”

(Alexis Carrel)

2. Qualitat de vida i benestar

Qualitat de vida i benestar són dos termes utilitzats comunament com a sinònims. Fins els anys 60 la satisfacció amb la vida s'anomenava *benestar* però al llarg dels anys aquest terme s'ha anat substituint per *qualitat de vida* ja que engloba molts més àmbits i dóna peu a ser més objectiu. El gran problema del terme *benestar* era la seva ambigüitat ja que tothom té una idea del seu significat però cadascú l'interpreta de diferent manera. D'aquest problema va néixer la *qualitat de vida* que tot i ser igual de difícil de definir, dóna peu a utilitzar més variables objectives i indicadors. Tot i això dins la mesura de la *qualitat de vida* també hi entren variables subjectives (benestar subjectiu) que s'han obtingut a partir d'enquestes i en les quals la persona, interiorment, ha de prioritzar aquells aspectes més importants en la seva vida. En la següent taula hi ha una relació entre diferents definicions de qualitat de vida i els seus autors (persones individuals, col·lectius o institucions).

Autor	Definició de qualitat de vida
Hornquist (1982)	Satisfacció de les necessitats físiques, psicològiques, socials/estructurals i materials.
Martin & Stockler (1998)	Diferència entre les expectatives d'una persona i la realitat. A menor diferència, millor qualitat de vida.
Diener (2006)	Terme que inclou les diferents valoracions que les persones fan de la seva pròpia vida, els esdeveniments que els hi succeeixen, el propi cos i ment i les circumstàncies en què viuen els individus.
OCDE (2013)	Tenir un bon estat mental que permeti avaluar la pròpia vida positiva i negativament i que alhora es tinguin en compte les reaccions que les experiències viscudes per individus els han proporcionat.

Font 1. Relació entre la definició de qualitat de vida i el seu autor.

El que més s'apropa al significat que es dóna a *qualitat de vida* en aquest treball és el de Diener de 2006 ja que també incorpora variables més objectives. Per ser més exactes, el treball es basa en la creació d'un indicador de qualitat de vida entenent com a qualitat de vida el conjunt de factors tan externs com interns que afecten la vida d'un individu. Degut a la recent utilització del terme qualitat de vida, en aquest treball s'utilitza benestar i qualitat de vida com a termes sinònims sense fer cap distinció. Tot i això, per referir-se a la part subjectiva, s'ha utilitzat el terme benestar subjectiu.

3. Indicadors econòmics

3.1 PIB

El PIB¹ és el valor monetari de la producció de béns i serveis finals produïts en un període de temps en una economia. En canvi, el PNB² és el valor monetari de la producció de béns i serveis d'un país o territori sense tenir en compte la producció d'empreses estrangeres, però comptant la producció d'empreses nacionals que produeixen fora del país o del territori. En el PIB, es té en compte la producció dins d'un territori independentment de la procedència de l'empresa, en canvi en el PNB, es comptabilitza la producció de les empreses d'un país, independentment del lloc de producció.

Els 3 mètodes per calcular el PIB són:

 Mètode del producte o del valor afegit: consisteix en sumar tots els valors afegits que les empreses produeixen en un determinat temps. Al sumar el valor afegit i no el preu final, s'aconsegueix saber el valor del producte en si, sense tenir en compte el valor dels productes intermedis.

- $PIB = \text{suma dels valors afegits}^3 \text{ de totes les empreses.}$

 Mètode de la renda o d'ingressos: consisteix en sumar el conjunt de rendes que reben les famílies, les empreses i els propietaris a canvi de factors de producció, de productes o de propietats. S'obtindrà el PIB a costos de factors, és a dir, el valor de la producció a preu de mercat menys impostos indirectes i subvencions.

- $PIB_{cf}^4 = \text{sous i salaris} + \text{beneficis} + \text{lloguers} + \text{interessos.}$

 Mètode de la despesa: consisteix en sumar la despesa produïda en béns i serveis per part de consumidors, empreses i sector públic, més la diferència entre exportacions i importacions.

- $PIB = C + I + G + X - M$ o també $PIB = C + I + G + XN$

On: C és el consum que duen a terme les economies domèstiques, és a dir, és la despesa privada. Comprèn els serveis, els béns peribles⁵ i els

---

¹ Sigles corresponents al Producte Interior Brut.

² Sigles corresponents al Producte Nacional Brut.

³ El valor afegit d'un producte és el preu del producte en el mercat menys el preu, en el moment de la compra, dels productes utilitzats en la producció.

⁴ El PIB_{cf} és el PIB a cost de factors.

⁵ Els béns peribles són aquells que tenen un temps curt de vida.

béns de consum durables. No comprèn la compra d'actius per part de les famílies (accions, bons o immobles) ja que es consideren inversions, els béns usats (de segona mà) ni els béns intermedis.

I és la inversió que engloba la despesa de les empreses en béns de capital i la despesa de les famílies en actius (inversió privada).

G és la despesa pública que realitza el sector públic en béns i serveis tant corrents com d'inversió.

X són les exportacions.

M són les importacions.

o XN és la exportació neta ($XN = X - M$).

3.1.1 PIB per càpita

El PIB per càpita és la relació entre el PIB i la població d'un país durant un determinat període de temps. Aquesta relació és la que tradicionalment s'ha utilitzat com a indicador del benestar ja que d'aquesta manera es pot comparar la diferència de riquesa entre dues persones de dos països diferents.

Però què passa si la riquesa produïda en un país no està distribuïda equitativament? Si hi ha uns pocs que tenen molta riquesa i en canvi la gran majoria es reparteix només una petita part? Per determinar el grau de desigualtat en la distribució de la renda s'utilitza l'índex de Gini i la corba de Lorenz, que s'explicarà més tard.

3.1.2 Crítiques al PIB

El PIB es limita a valorar monetàriament la producció en un país durant un període de temps però durant molts anys s'ha utilitzat per mesurar el benestar de les persones. Si bé és cert que tenir diners ajuda a satisfer determinades necessitats i per tant poder assolir un mínim benestar, actualment aquest concepte està relacionat amb molts altres àmbits, com la contaminació, el cercle d'amistats o la seguretat. Com que el PIB no té en compte cap d'aquests àmbits, dista molt de la definició d'indicador de benestar tot i ser utilitzat. Algunes de les crítiques al PIB serien les següents:

 El PIB mostra el valor monetari de la producció i el PIB per càpita és la proporció entre la producció (en unitats monetàries) i el nombre d'habitants. Però cap economia és equitativa i el PIB no mostra la distribució de la renda. Per tant, un país amb moltes desigualtats pot tenir un PIB molt elevat i alhora molta pobresa i pel PIB serà un país amb un alt benestar.

- Les activitats domèstiques no remunerades, les activitats de voluntariat i l'economia submergida no figuren al PIB.
- El PIB no té en compte l'augment de la productivitat ni la millora de qualitat dels béns produïts.
- L'emissió de gasos contaminants, la contaminació de l'aigua i del medi i la disminució de recursos i de biodiversitat no computen el PIB. És a dir, si una economia produeix més i en conseqüència tala més arbres, el PIB augmentarà i, teòricament, el benestar també.
- En el PIB no figuren les externalitats que pot generar la producció o l'ús d'un bé.
- Els serveis són molt difícils de valorar i tot i que dins del PIB computen com el preu que es paga tot i que possiblement aquesta no és la valoració real que en fa l'individu. La producció és fàcil de valorar monetàriament però els serveis no tant.
- Dins del PIB sí que computen la producció d'armes, el cost d'advocats, de policia, d'empreses de seguretat etc.

3.2 Corba de Lorenz i Índex de Gini

La corba de Lorenz mostra la distribució de la renda, ingressos o riquesa segons cada sector de la població, ja siguin quintils⁶ o decils⁷. S'utilitza el primer quadrant dels eixos cartesianes, on el percentatge de població se situa a l'eix de les abscisses i el percentatge de riquesa, d'ingressos o de renda a l'eix de les ordenades. Les magnituds dels dos eixos estan sempre a la mateixa escala. La diagonal (que forma un angle de 45° graus amb l'eix OX) forma la línia d'equidistribució o d'igualtat absoluta, on cada persona té els mateixos ingressos o la mateixa riquesa. Aquesta línia correspondria a països amb règims comunistes. En canvi, la corba de Lorenz mostra la desigualtat entre la població ja que cada quintil o decil té un % diferent dels ingressos o la riquesa. Aquest comportament és el del sistema capitalista.

L'índex de Gini és el valor numèric de la corba de Lorenz. Es calcula dividint l'àrea que forma la línia d'equidistribució i la corba de Lorenz entre l'àrea que forma la línia d'igualtat absoluta, l'eix d'abscisses i la paral·lela de l'eix d'ordenades. S'obtenen valors entre 0 i 1 que s'han d'interpretar el 0 com a més igualtat i l'1 com a desigualtat

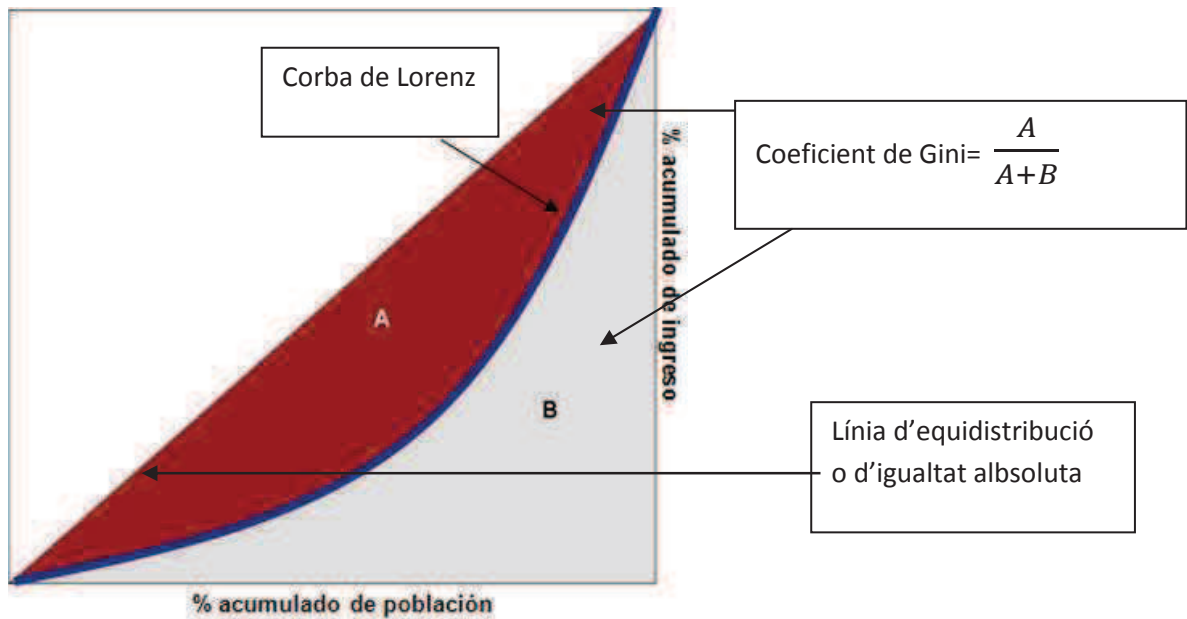
⁶ Un quintil en la corba de Lorenz és una cinquena part de la població.

⁷ Un decil en la corba de Lorenz és una desena part de la població.

Mesurant la qualitat de vida: creació d'un indicador de benestar

absoluta, on una sola persona posseeix tota la riquesa o els ingressos de l'Estat o regió que s'està estudiant.

Font 2. Gràfic de la població acumulada i els ingressos acumulats en cada quartil.

4. Indicadors socials

4.1 IDH

L'UNPD⁸ defineix l'IDH⁹ com “una mesura sinòptica del desenvolupament humà”. Es calcula mitjançant 3 variables que són:

 Longevitat (A): és la mitjana d'anys que viurà una persona en la societat estudiada, en base als patrons ja coneguts. La longevitat es mesura utilitzant l'esperança de vida del país en qüestió. L'esperança de vida es calcula multiplicant el percentatge de gent que ha sobreviscut per l'edat. Per exemple, si de 0 a 1 any han sobreviscut el 97% de la gent que va néixer i d'aquesta, un 98% va complir els dos anys, l'esperança de vida seria: $(0'97 \times 1) + (0'98 \times 2)$ etc.

 Índex d'educació (B): és una mitjana geomètrica entre la mitjana d'anys d'escolarització i els anys esperats d'escolarització. El primer es referix als anys que han estat a l'escola aquells que ja no hi van, en canvi el segon es refereix a quants anys s'espera que la gent que actualment està a l'escola hi estigui.

 Benestar econòmic (C): és una aproximació al nivell de vida del país mitjançant l'Ingrés Nacional Brut per càpita en PPA¹⁰ i en dòlars internacionals constants del 2011. S'utilitza aquesta variable en comptes del PIB ja que d'aquesta manera es tenen en compte els fluxos internacionals que tot i no generar-se al país hi acaben i de la mateixa manera s'exclouen els beneficis generats en l'àmbit nacional però que acaben a l'estranger.

Per calcular l'IDH es fa una mitjana geomètrica dels índexs utilitzats per mesurar cada dimensió. Com que cada índex es calcula amb unes determinades unitats, s'han de convertir en una unitat comuna. Per fer-ho s'utilitza un índex amb resultats entre 0 i 1 respectant el següent patró:

$$\text{Índex} = \frac{x - \text{mínim } x}{\text{màxim } x - \text{mínim } x}$$

---

⁸ UNPD correspon a les sigles de United Nations Development Programme.

⁹ IDH correspon a les sigles de l'Índex de Desenvolupament Humà

¹⁰ El PPA és la paritat del poder adquisitiu o *purchasing power currency*. És un indicador econòmic que serveix per comparar el nivell de vida entre diferents països en base al seu PIB i el seu cost de vida. Els preus d'EUA són els preus base (índex 100), i a partir d'aquí, es calcula la producció d'un país mitjançant els preus d'EUA. Amb això, una de les coses que s'aconsegueix és que el canvi de moneda no influeixi a l'hora de comparar el PIB.

Mesurant la qualitat de vida: creació d'un indicador de benestar

D'aquesta manera s'aconsegueix que els valors estiguin entre 0 i 1,

ja que els valors extrems seran com a molt: a) $\frac{0}{y} = 0$, b) $\frac{y}{y} = 1$.

Mai s'assoleix el 0 ja que els valors mínims i màxims per cada dimensió ja estan estipulats. En el cas de l'esperança de vida (longevitat), s'utilitza 20 com a mínim ja que es considera que no hi ha hagut cap país durant el segle XX amb una esperança de vida tan baixa. L' ONU ha extret aquesta informació de "*Oeppen and Vaupel 2002; Maddison 2010; Riley 2005*". A més, es considera que una societat amb una esperança de vida menor a 20 anys podria desaparèixer. Pel que fa a la mitjana d'anys d'escolarització, el mínim és 0 i el màxim és 15. En canvi, en els anys esperats d'escolarització, el mínim és 0 i el màxim és 18. El mínim se situa en 0 perquè les societats poden subsistir sense cap tipus d'escolarització de la població i el 18 s'explica en què és el temps que es triga en finalitzar els estudis en la majoria de països (es compta des dels 6 anys, que és obligatori, fins els 24, quan s'acaba el màster). Finalment, l'INB en PPA per càpita té el mínim en 100\$ i el màxim en 75.000\$. El mínim s'explica amb el fet que tot i que un país sigui molt pobre, tindrà algun tipus de comerç -normalment a partir del sector primari i fora dels mercats controlats- que generarà uns ingressos. El màxim té la seva raó en el fet en què amb 75.000 per càpita, s'assoleix el màxim benestar i el màxim desenvolupament. Amb un INB en PPA per càpita més alt, no s'aconsegueix augmentar pràcticament el benestar ni el desenvolupament humà.

Cada índex es pot calcular independentment i un cop s'ha aconseguit el valor numèric s'introdueix dins la fórmula de l'IDH.

Per tant, la longevitat (A) es calcularà:

$$A = \frac{\text{Esperança de vida} - 20}{85 - 20}$$

El càlcul de l'índex d'educació (B) difereix una mica de la fórmula base ja que parteix de dues variables, les quals es tracten diferent des de l'informe de 2014. Fins el 2013, s'utilitzava la mitjana geomètrica per unir-les; en canvi a partir de 2014, s'utilitza la mitjana aritmètica. L'objectiu és no "castigar" als països que estan millorant la seva

Mesurant la qualitat de vida: creació d'un indicador de benestar

educació i que en conseqüència no tenen els dos indicadors iguals. Per tant, en un primer estadi es transforma cada variable a un valor entre 0 i 1 i després es fa la mitjana aritmètica per tal d'obtenir l'índex d'educació.

$$\text{Mitjana d'anys d'escolarització} = \frac{x - 0}{15 - 0}$$

$$\text{Anys esperats d'escolarització} = \frac{x - 0}{18 - 0}$$

$$B = \frac{\text{Mitjana d'anys d'escolarització} + \text{Anys esperats d'escolarització}}{2}$$

El benestar econòmic (C) no presenta cap problema en el seu càlcul, per tant, a l'aplicar la fórmula ja s'obté el valor corresponent a aquesta variable.

L'ús del logaritme neperià s'explica per la seva representació gràfica, que és una corba. El logaritme neperià redueix les diferències i suavitza els valors obtinguts. Però el motiu principal és que la relació entre felicitat i riquesa no és lineal. Passar de tenir 0 u.m.¹¹ a tenir-ne 100 no provoca la mateixa felicitat ni el mateix benestar que passa de 100.000 a 100.100. Quan la riquesa és molt elevada, l'augment d'aquesta ha de ser major per tal d'influir en la felicitat, tot al contrari que en la primera situació.

$$C = \frac{\ln(\text{INB en PPA}) - \ln(100)}{\ln(75.000) - \ln(100)}$$

Un cop s'ha calculat cada variable, es calcula l'IDH fent una mitjana geomètrica de les tres. Amb la mitjana geomètrica s'aconsegueix que si dues variables disten molt entre elles, l'IDH resultant sigui menor.

$$IDH = \sqrt[3]{A \times B \times C}$$

A partir de l'IDH es pot fer un ranking dins del qual es pot catalogar cada país segons si té un IDH molt alt (1-0'8), alt (0'8-0'7), mitjà (0'7-0'55) i baix (0'55-0). A diferència del que passava fins l'informe de 2014, aquests 4 grups no han de ser homogenis en

---

¹¹ Les sigles u.m. fan referència al concepte: unitat monetària. D'aquesta manera la definició pot ser vàlida per qualsevol regió independentment de la seva moneda.

quan al nombre que conformen el grup (és a dir no hi ha d'haver el 25% dels països en cada grup).

4.1.1 IDH desagregat

L'IDH d'un país mostra les diferències d'un país respecte l'altre, però no mostra les desigualtats dins d'un propi país. Per això, s'ha creat l'IDH desagregat, que consisteix en construir un IDH per diferents grups dins d'un mateix país. Llavors, l'IDH desagregat es construeix amb les dades dels components de l'IDH extretes només d'aquell grup estudiat. Els grups poden ser definits segons el nivell d'ingressos, regions geogràfiques o administratives, el lloc de residència, l'ètnia o el gènere. D'aquesta manera, les institucions del país poden observar el nivell de desigualtat dins del territori i actuar en conseqüència. De la mateixa manera, els grups més desafavorits, tenen l'IDH desagregat com una eina per demanar millores.

4.2 Índex del planeta feliç (HPI)

El HPI¹² és un indicador que estudia la longevitat d'una societat, el seu nivell subjectiu de benestar i el seu respecte mediambiental. Les seves variables són les següents:

- **Benestar:** és una mesura totalment subjectiva ja que per calcular-lo s'utilitzen els resultats de l'escala de Cantril, o escala de vida, duta a terme per la consultora Gallup World Poll. L'escala de Cantril es basa en una única pregunta: *“imagini una escala on l'escaló més baix és el 0 i el més alt és el 10. Si el 0 és la pitjor vida que pot tenir i el 10 és la millor, a quin escaló diria que se situa la seva vida actualment?”*
- **Esperança de vida al néixer:** és el nombre mitjà d'anys que un recent nascut espera viure.
- **Petjada ecològica:** mesura de l'àrea necessària (en hectàrees) per abastir l'energia i la matèria bàsica necessària per dur a terme una sèrie d'activitats.

$$HPI = \phi \frac{[(Escala\ de\ vida + \alpha) \times Esperança\ de\ vida] + \pi}{(Petjada\ ecològica + \beta)}$$

On les constants ϕ , α , π , β amb valor $\phi=0.60$, $\alpha=2.93$, $\pi=73.35$, $\beta=4.38$ tenen l'objectiu d'aconseguir un índex de 0 a 100.

---

¹² HPI correspon a les sigles amb anglès de l'indicador: Happy Planet Index.

4.3 Informe PISA¹³

A finals dels anys 90, membres de la OCDE van tenir la idea de mesurar si els seus estudiants de 15 anys estaven preparats per participar a la societat. D'aquesta iniciativa va néixer PISA¹⁴. Es van escollir els 15 anys perquè en la majoria de països de la OCDE aquesta és l'edat en què s'acaba l'educació obligatòria.

Experts en el camp de l'educació van crear un test de 2 hores amb l'objectiu d'avaluar les competències matemàtiques, científiques (en les que s'inclouen biologia, geologia, física, química i tecnologia) i de comprensió lectora. Al llarg dels anys, s'han inclòs les aportacions dels països que participen en aquest estudi. L'objectiu de PISA no és avaluar els coneixements acadèmics sinó si els alumnes són capaços d'aplicar el coneixement adquirit dins i fora de les aules a situacions i problemes de la vida real. Per exemple si són capaços d'omplir correctament un formulari o d'entendre un manual d'instruccions.

PISA no pretén avaluar cada individu per separat sinó que busca extrapolar els resultats per poder analitzar la situació en cada país en si mateix i en relació amb altres països. Els especialistes analitzen els mètodes pedagògics d'aquells països que han quedat millor en el rànquing per determinar quines característiques ha de tenir un sistema educatiu de qualitat. Llavors s'estudien les diferències entre aquests i els països amb pitjors resultats per tal que els propis països prenguin les mesures adequades per millorar el sistema educatiu, si escau.

PISA considera que un sistema educatiu és de qualitat si els alumnes provinents de diferents ambients, tant dels més favorables (econòmicament, culturalment o intel·lectualment) com dels més desfavorables obtenen bons resultats.

L'informe PISA es fa cada tres anys i cada any l'estudi se centra en una de les 3 competències de manera que cada 6 anys es tanca un cicle. L'any 2000 es va fer el primer estudi i es va centrar en la comprensió lectora. 3 anys més tard el focus principal van ser les matemàtiques i finalment el cicle es va tancar l'any 2006 amb l'atenció posada en les ciències. L'any 2009 es va tornar a començar el cicle amb la comprensió lectora i l'any 2015 s'acabarà amb les ciències. Entre mig hi ha hagut l'últim estudi fet;

---

¹³ Cal destacar que aquest indicador no mesura el benestar però és necessari fer-ne una petita explicació ja que és una de les variables en la creació de l'indicador en la part pràctica.

¹⁴ PISA són les sigles del Programme International Student Assessment de la OCDE.

el de 2012 que va posar l'èmfasi en les matemàtiques. Després d'aquests 5 estudis s'ha vist que les noies són millors que els nois en la comprensió lectora, diferència que s'incrementa en els països de la OCDE mentre que els nois tenen millors resultats que les noies en les matemàtiques. Pel que fa a les ciències els resultats estan igualats i no presenten grans diferències entre sexes.

Els països que van participar en l'últim estudi PISA (2012) van ser:

- Els 34 països de la OCDE: Alemanya, Australia, Àustria, Bèlgica, Canadà, Xile, Corea del Sud, Dinamarca, Eslovènia, Espanya, Estats Units, Estònia, Finlàndia, França, Grècia, Hongria, Irlanda, Islàndia, Israel, Itàlia, Japó, Luxemburg, Mèxic, Noruega, Nova Zelanda, Països Baixos, Polònia, Portugal, República Txeca, Eslovàquia, Regne Unit, Suècia, Suïssa i Turquia.
- Altres països europeus: Albània, Bulgària, Croàcia, Letònia, Liechtenstein, Lituània, Macedònia, Malta, Montenegro, Romania i Sèrbia.
- Altres països americans: Argentina, Brasil, Colòmbia, Costa Rica, Antilles Holandeses, Panamà, Perú, Trinitat i Tobago, Uruguai i Veneçuela.
- Països africans: Maurici, Tunísia.
- Països d'Àsia Central: Azerbaidjan, Geòrgia, Kazakhstan, Kirguizistan, Moldàvia i la Federació Russa.
- Països de l'Extrem Orient: China (Hong – Kong, Macau, Shanghai s'evaluen per separat uns dels altres), Taiwan, Índia, Indonèsia, Malàisia, Singapur, Tailàndia i Vietnam.
- Països del Pròxim Orient: Jordània, Qatar i Emirats Àrabs Units.

5. Indicadors psicològics

5.1. Escala de benestar psicològic RYFF

L'any 1989, la psicòloga Carol D. Ryff va determinar un model multidimensional de benestar psicològic anomenat “Escala de benestar psicològic Ryff”¹⁵ que intentava unificar les propostes que altres psicòlegs havien fet però que no havien prosperat per falta de fiabilitat i validesa. Aquest model està compost per sis dimensions: autoacceptació, autonomia, creixement personal, propòsits a la vida, relacions positives amb altres persones i domini de l'entorn.

La primera dimensió es tracta de l'**autoacceptació** o acceptació personal. La seva premissa principal és que l'individu s'ha d'acceptar a si mateix amb les seves pròpies limitacions i sempre ha de tenir actituds positives envers ell mateix. També ha d'acceptar les emocions i sensacions del present.

La segona dimensió definida per la psicòloga Ryff és l'**autonomia**, amb la qual ens referim al sentit d'autodeterminació. L'individu ha de tenir unes conviccions pròpies que no es poden veure modificades per estereotips ni pressions socials i que l'han de portar a comportar-se de la manera que ell creu que és la correcta i no el que la societat espera que faci. D'aquesta manera s'aconsegueix la independència i autoritat personal i finalment l'autonomia per tal de millorar el comportament propi.

La tercera dimensió de l'escala Ryff és el **creixement personal**. Es refereix a la busca de les capacitats existents per desenvolupar-se i créixer. El creixement personal ha de ser continu i el seu objectiu ha de ser trobar la màxima de les capacitats de l'individu.

La quarta dimensió són els **propòsits a la vida**. Aquest terme es refereix a les expectatives personals, objectius, i metes que l'individu es marca durant la seva vida. Els propòsits donen un sentit a la vida de cada individu i li proporcionen un objectiu pel qual lluitar.

La cinquena dimensió són les **relacions positives amb els altres**. Els individus no només han d'estar satisfetes amb sí mateixos sinó que també necessiten relacionar-se

---

¹⁵ El benestar psicològic fa referència al funcionament positiu de les persones, és a dir, la capacitat de les persones per superar els obstacles del dia a dia, aprendre d'ells i treure'n una conclusió positiva.

amb altres individus ja que això promou l'acceptació social, el compromís i finalment el benestar; tant individual com social.

Finalment, Ryff determina una última dimensió: el **domini de l'entorn** amb el que es refereix a *“l'habilitat per escollir o crear ambients favorables per satisfer els desitjos i les necessitats pròpies”*¹⁶. El fet que l'individu sigui capaç de crear-se ambients favorables i que tingui la possibilitat d'influir en aquest ambient li proporciona una sensació de control sobre els seus actes i les seves decisions que li aporta benestar.

Un cop la psicòloga Carol Ryff va concretar les sis dimensions teòriques que es necessitaven per determinar el benestar psicològic, tres investigadors van generar 80 ítems per dimensió. Després es va analitzar cadascun d'ells segons l'ambigüitat i el seu ajust a la definició i es van escollir 32 ítems per dimensió (16 positius i 16 negatius). Llavors, amb els 192 ítems es va fer un estudi pilot a 321 adults. Amb les anàlisis que es van obtenir, es van fer diverses escales que diferien en el nombre d'ítems per dimensió. Ryff, Lee, Essex i Schumutte al 1994 van fer una versió de 14 ítems per dimensió, un any més tard Ryff i Keyes van publicar una versió de 3 ítems per dimensió que va ser modificada fins obtenir-ne el 2002 una de 9 ítems per dimensió. Per tal d'homogeneïtzar totes les publicacions mantenint els punts fort de cadascuna, el 2004 van Dierendonck va publicar una escala de 39 ítems totals que estaven repartits entre 6 i 8 per dimensió.

Aquest indicador, en ser un instrument psicològic no presenta dades a nivell mundial. S'utilitza en estudis sobre poblacions de la mateixa zona geogràfica i amb característiques similars.

5.2. Escala d'afecte positiu i negatiu (PANAS)

L'escala d'afecte positiu i negatiu (PANAS Positive and Negative Affect Schedule) és un instrument psicològic que mesura les dos dimensions que conformen l'afecte. Aquestes són: l'afecte positiu i l'afecte negatiu. Afecte es defineix com *“procés psíquic que proporciona determinades qualitats subjectives en el camp de la consciència i que alhora condiciona el sentit dels impulsos i les reaccions”*¹⁷.

---

¹⁶ Definició extreta de <http://revistagriot.uprrp.edu/archivos/2012050101.pdf>

¹⁷ Definició extreta de l'Institut d'Estudis Catalans (<http://dlc.iec.cat/>)

L'**afecte positiu** es correspon amb la dimensió d'emocionalitat positiva, l'energia i l'afiliació. Dins de la primera es troben l'autoconeixement, l'automotivació, l'autocontrol, l'autoestima i l'empatia. Quan una persona té un alt autoconeixement també és capaç de tenir un alt autocontrol ja que si coneix els seus punts dèbils o com actua davant d'algunes situacions pot buscar estratègies per actuar diferent o no arribar a determinades situacions. Les persones amb afecte positiu no necessiten que ningú els felicitï quan fan una cosa bé sinó que elles mateixes són capaces d'automotivar-se i de donar-se força per tirar endavant. Aquests tres factors els portaran a desenvolupar una autoestima i una empatia vers la gent que els envolta. Saber posar-se, en major o menor mesura, en la situació dels altres ajuda a la persona en les seves relacions socials.

L'energia s'entén com la capacitat d'actuar, de resoldre situacions i d'incidir en l'entorn per tal de solucionar els problemes propis. Afiliació és sinònim d'unió i ambdós termes es refereixen a la consciència que som éssers que pertanyem en un col·lectiu dins del qual les persones amb afectes positius s'hi senten integrats.

Les persones amb afecte positiu se senten satisfetes amb petites coses, toleren fàcilment la frustració, no tenen por a les noves situacions, experimenten entusiasme, amistat i seguretat en elles mateixes.

Per l'altra costat, l'**afecte negatiu** es refereix tenir els baixos els elements de la dimensió d'emocionalitat positiva, és a dir, baix autoconeixement, baix autocontrol, baixa automotivació, baixa autoestima i en conseqüència baixa empatia. Les persones amb afecte negatiu:

- Experimenten emocions com la por, l'ansietat, la tristesa, al culpa o la insatisfacció
- Tenen actituds negatives i pessimisme davant els problemes que es troben
- Pateixen problemes somàtics, és a dir, hi ha respostes fisiològiques com mal de cap, mala digestió etc.
- Estan insatisfetes amb elles mateixes i amb els que les envolten.
- S'estressen molt davant la frustració.

La versió original de PANAS consta de 20 reactius, que són diferents emocions i sentiments, 10 dels quals fan referència a l'afecte positiu i els altres 10 a l'efecte negatiu. La persona estudiada ha de donar un valor de l'1 al 5 (on 1 és: "molt poc o res" i 5: "extremadament") a cada reactiu segons com s'ha sentit en el període de temps

fixat. El període de temps que s'estudia pot ser diferent en cada estudi, doncs pot fer referència a: al moment, avui, els últims dies, la última setmana, l'últim any i en general.

5.3. Escala de satisfacció amb la vida

L'escala de satisfacció amb la vida (SWLS) és un instrument psicològic que avalua els elements emocionals i cognitius per separat per acabar determinant la satisfacció amb la vida. El nostre comportament és a dir, la reacció davant qualsevol situació, està dividit en la vida psíquica, que fa referència als processos interns, i la conducta com a vessant externa. Aquest estudi es centra en els processos interns dintre els quals hi ha els estats afectius i les aptituds cognitives. Els primers són: les emocions, els sentiments i les passions. L'instrument psicològic només utilitza les emocions com a element emocional. Els elements cognitius corresponen a les aptituds cognitives que són: la percepció, la memòria, la imaginació i la intel·ligència.

L'estat emocional de les persones és de caràcter variable i se centra en una experiència a curt termini ja que les emocions són de curta durada. Així, pots aixecar-te un dia content i que et donin una mala notícia que t'entristeixi de cop. Aquest estat està lligat a les emocions i als esdeveniments del dia a dia. En canvi, l'estat cognitiu és més estable i respon a una perspectiva més llarga en el temps. El teu coneixement no pot canviar significativament d'un dia per un altre com si que ho pot fer el teu estat d'ànim. L'estat cognitiu correspon al nivell educatiu d'una persona, l'entorn familiar, la societat en què viu etc.

Després de molts estudis, s'ha demostrat que la satisfacció de les persones amb la vida psicològicament parlat està determinada en un 80% per factors estables, és a dir, els elements cognitius, 10% per factors circumstancials (estat emocional) i 10% per factors aleatoris, és a dir, per aquelles circumstàncies que la persona no hi pot fer res al respecte com per exemple que el veí tingui un gos que borda molt i això et molesti. Per tant, la satisfacció amb la vida està molt poc determinada per factors circumstancials i aleatoris i el que més afecta és el conjunt de factors que s'han adquirit i que són de llarga durada i estables.

Mesurant la qualitat de vida: creació d'un indicador de benestar

Per tal d'estudiar els processos efectius i cognitius, aquest instrument utilitza 5 afirmacions¹⁸ que s'han de numerar amb una escala que va del 1 al 7 sent 1 total desacord i 7 clarament d'acord. Per exemple, a l'afirmació: *“les condicions de la meua vida són excel·lents”*, la persona que estigui contestant a l'instrument haurà de contestar 7 si està plenament d'acord, 6 si està d'acord, 5 si està lleugerament d'acord, 4 si no està d'acord però tampoc en desacord, 3 lleugerament en desacord, 2 en desacord i 1 si està fortament en desacord.

---

¹⁸ Veure annex 1

6. Grans indicadors del benestar

6.1. How's life? OCDE

El projecte *How's life?* de la OCDE té per objectiu mesurar el benestar de les persones utilitzant indicadors més precisos que el PIB.

Aquest indicador està dividit en onze dimensions cadascuna de les quals està calculada a partir de diversos indicadors. Les dimensions es poden dividir en 2 grans grups segons el seu objectiu tal i com es veu a la font 3.

El primer d'aquests grups és "Qualitat de vida" en el que es troben vuit dimensions. El segon és "Condicions materials de vida" en el que es troben les tres dimensions restants.

Objectiu	Qualitat de vida	Condicions materials de vida
Dimensions	Salut	Ingressos i riquesa
	Balanç vida - treball	Feina i salaris
	Educació i aprenentatge	Vivenda
	Relacions socials	
	Compromís cívic i govern	
	Qualitat del medi ambient	
	Seguretat personal	
	Benestar subjectiu	

Cadascuna d'aquestes dimensions es calcula a partir de diferents indicadors. Aquests indicadors es poden

Font 3. Grans grups d'indicadors de la OCDE segons el seu objectiu.

diferenciar en principals o secundaris segons la importància de la informació que proveeixen tot i que en l'últim informe els secundaris no van ser utilitzats. Els indicadors principals són els que aporten la informació base, la que té més pes, en canvi els secundaris aporten informació addicional d'aspectes més concrets. En aquest treball al final de cada pàgina es troba un requadre amb els indicadors utilitzats i l'objectiu de cadascun d'ells. Els principals estan marcats amb les inicials de la seva dimensió en majúscula mentre que els secundaris ho estan amb minúscula. Per exemple, en la primera dimensió (ingressos i riquesa) l'indicador d'ingressos nets ajustats disponibles

de les llars està precedit per “I.R.” mentre que les lletres “i.r.” es troben davant de l'indicador del consum de les llars.

Els indicadors utilitzats a cada dimensió han estat escollits a partir d'un criteri determinat per la OCDE que fixa les característiques que ha de tenir un indicador per ser fiable. Aquestes característiques són les següents:

- Tenir la capacitat de mesurar i mostrar aquells aspectes pels quals ha estat format.
- Ha de ser clar i entenedor. No pot deixar lloc a l'ambigüitat.
- Ha de ser sensible als canvis de política.
- Ha de ser acceptat i utilitzat mundialment com a indicador de benestar.
- Les dades que s'utilitzen per calcular-lo s'han de recollir sempre igual.
- Ha de ser calculat de la mateixa manera a tots els països i durant un període de temps determinat per tal que els canvis que s'apreciïn siguin reals i no deguts al canvi d'indicador.
- Ha de captar la màxima part de la població i ha de facilitar l'anàlisi de diferents regions o col·lectius dins d'un mateix Estat.

La selecció d'indicadors s'ha fet consultant experts de la OCDE i Instituts Nacionals d'Estadística dels països de la OCDE. Tot i que els indicadors que han escollit són els que millor mostren la realitat, com que tots no compleixen totes les característiques d'indicador fiable, aquest no és el conjunt ideal d'indicadors. Per tant, els indicadors s'han d'entendre com a experimentals i millorables. Quan es desenvolupin millors mesures i els països arribin a un acord de quins són els indicadors òptims per mesurar el benestar de les persones la qualitat dels indicadors millorarà dràsticament i seran més fiables.

El projecte *How's life?* ha estat canalitzat socialment mitjançant una pàgina web¹⁹ en la qual tothom pot crear el seu propi indicador de benestar. La OCDE proporciona un valor per cada dimensió. Aquests valors s'obtenen, per norma general, amb els resultats dels indicadors principals de cada dimensió. Com que tots tenen unitats de mesura diferents, com per exemple en PIB/càpita en PPA, micrograms per metre cúbic o percentatge de població, s'utilitza la mateixa fórmula que en l'IDH. D'aquesta manera, aconseguim

---

¹⁹ <http://www.oecdbetterlifeindex.org/es/>

valors entre 0 i 1 que es poden agrupar. Un cop s'han obtingut els valors de cada indicador, es fa una mitjana aritmètica, es multiplica per 10 i s'obté el valor numèric de cada dimensió.

En la pàgina web els resultats es representen mitjançant flors d'onze pètals. Cada flor representa un país i cada pètal una dimensió. Cada persona té la possibilitat de ponderar aquestes dimensions de 0 a 5 tal com es pot veure a les fonts 3 i 4. En el primer cas, totes les dimensions tenen la mateixa ponderació. En el seu gràfic (font 6), cada pètal té la superfície que li correspon. Aquesta està determinada pel valor de la dimensió, és a dir, un país que tingui 8'2 en salut tindrà el pètal més gran que un que tingui un 4'6. En canvi si ponderem cada dimensió diferent (font 5), en el gràfic (font 7) la superfície del pètal creixerà o disminuirà segons la ponderació de la dimensió. És a dir, no serà directament el valor de la dimensió sinó que estarà en proporció. Per exemple, un país que ponderi amb 4 ingressos i riquesa i 2 vivenda i tingui 7'3 en les dues dimensions; llavors el pètal d'ingressos i riquesa serà més gran ja que l'autor de l'indicador hi dóna més importància.

Tant si la ponderació entre dimensions és igual o no, l'altura de la flor dins del gràfic representa el seu benestar total.

De l'obtenció de les dades per crear els indicadors s'ha extret una conclusió per dimensió, excepte del benestar subjectiu, que es presenten a la font 8.

Crea tu Índice para una Vida Mejor

Asigna un valor a los temas según la importancia que tienen para ti:

Vivienda	<input type="range"/>
Ingresos	<input type="range"/>
Empleo	<input type="range"/>
Comunidad	<input type="range"/>
Educación	<input type="range"/>
Medio ambiente	<input type="range"/>
Compromiso cívico	<input type="range"/>
Salud	<input type="range"/>
Satisfacción	<input type="range"/>
Seguridad	<input type="range"/>
Balance vida-trabajo	<input type="range"/>

Font 4. Mostra d'un indicador en què les dimensions són ponderades igual.

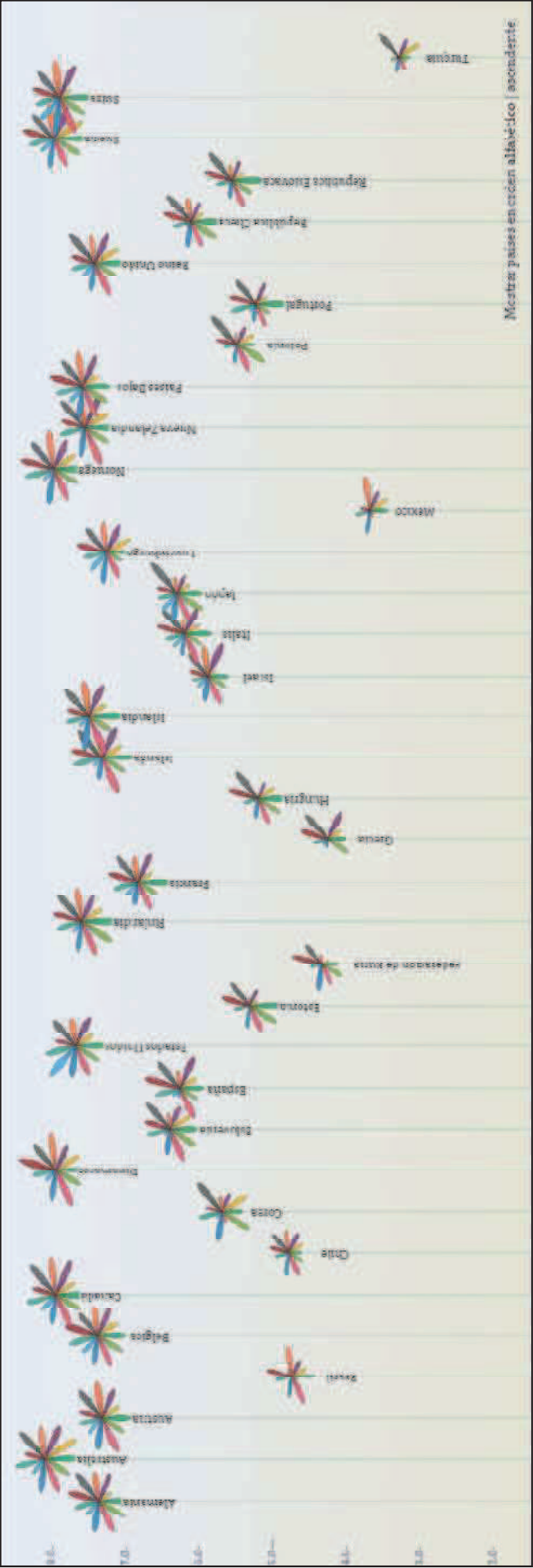
Crea tu Índice para una Vida Mejor

Asigna un valor a los temas según la importancia que tienen para ti:

Vivienda	<input type="range"/>
Ingresos	<input type="range"/>
Empleo	<input type="range"/>
Comunidad	<input type="range"/>
Educación	<input type="range"/>
Medio ambiente	<input type="range"/>
Compromiso cívico	<input type="range"/>
Salud	<input type="range"/>
Satisfacción	<input type="range"/>
Seguridad	<input type="range"/>
Balance vida-trabajo	<input type="range"/>

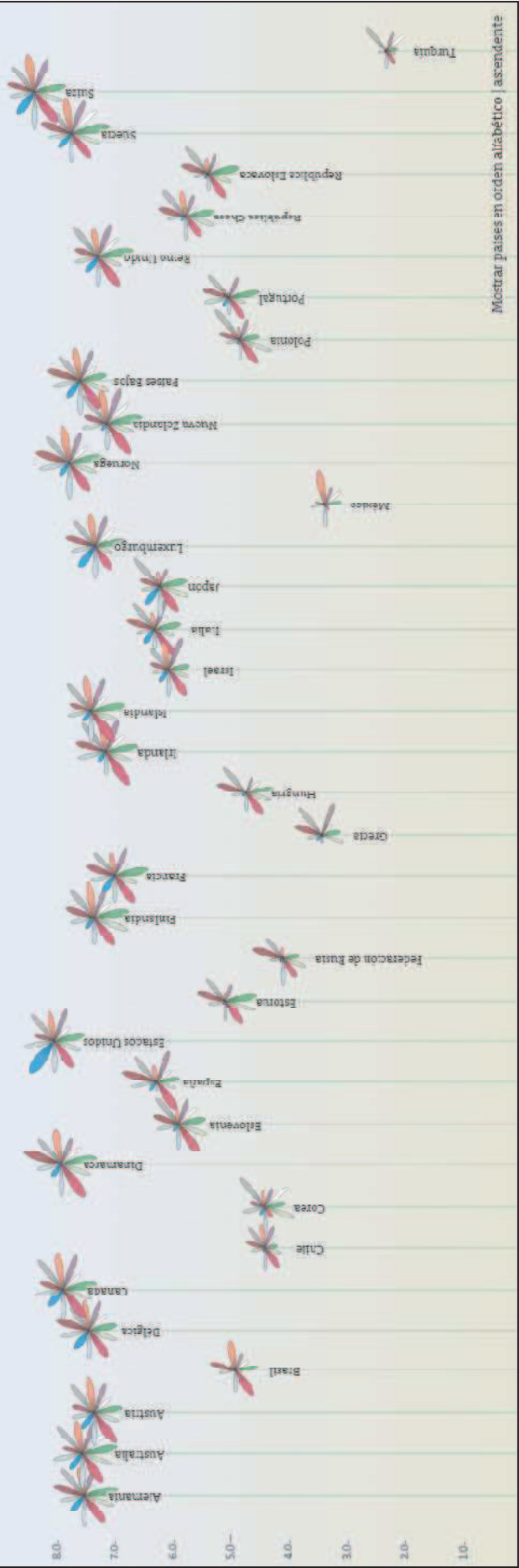
Font 5. Mostra d'un indicador amb ponderacions diferents per cada dimensió.

Font 6. Gràfic d'un indicador en què les ponderacions de les dimensions són iguals.

Font 7. Gràfic corresponent a les ponderacions de la font 3.

Main findings of How's Life?

Average patterns of well-being across dimensions

The following main patterns emerge from this report:

- In most OECD countries, average measures of household income and wealth have increased over the past fifteen years. Alternative indicators of the material resources enjoyed and consumed by households point in the same direction, despite some differences between objective and subjective indicators.
- There are large differences in employment rates across OECD countries, with evidence of a general rise in most countries. Long-term unemployment is low in most OECD countries and has generally declined since the mid-1990s. The importance of both temporary work and involuntary part-time work has, however, increased slightly during the past fifteen years.
- Housing conditions are good in the majority of OECD countries, though housing costs constitute a major concern for households in many OECD countries.
- In most OECD countries, people can expect to live a long life, and great progress has been accomplished in emerging countries in reducing infant and adult mortality rates. However, a significant share of the OECD population reports chronic health problems, and the number of those who suffer from serious disabilities is significant.
- The balance of work and non-work activities has changed considerably in recent decades, with overall gains in leisure and reductions in hours worked. These trends, however, mask the increased complexity of people's lives, with both men and women taking on a wider variety of tasks in the workplace and at home.
- Educational attainment has increased substantially over the past decades, with countries converging towards similar levels of education. However, the quality of educational outcomes, as measured by the reading skills of 15 year-old students, varies greatly across countries – though this variance has fallen over the past ten years.
- Social connections are relatively strong in all OECD countries, with the majority of people seeing friends and/or relatives on a regular basis, and reporting that they have someone to count on in times of need. There are wider cross-country variations in levels of interpersonal trust.
- In all OECD countries people enjoy a high level of political rights but they do not necessarily exert them effectively. Low trust in public institutions and declining levels of civic engagement point to a growing gap between how citizens and elites perceive the functioning of democratic systems.
- In most OECD countries the concentration of particulate matter in the air has dropped in the last twenty years, while remaining well above target levels. People living in emerging countries are exposed to much higher concentrations of pollutants and often live without basic services such as access to safe drinking water and sanitation.
- The number of homicides is low in most OECD countries, although with striking variations across countries. Assaults have decreased in most OECD countries, while they are still common in some emerging countries. The large majority of OECD residents feel safe when walking alone in their neighbourhood at night, even though there are significant differences across countries.

Font 8. Conclusions a les que s'ha arribat després de l'obtenció de dades per cadascun dels indicadors.

6.1.1. Dimensió 1: Ingressos i riquesa

Els ingressos i la riquesa són elements importants dins del benestar perquè el fet de tenir diners permet a l'individu satisfer les seves necessitats i aconseguir part dels seus objectius a la vida. Alhora, el fet de posseir diners i riquesa aporta llibertat d'elecció a l'individu així com seguretat.

Els nivells d'ingressos i riquesa no només aporten informació sobre el benestar dels individus sinó que també ajuden a les autoritats corresponents a prendre determinades mesures al respecte, com per exemple, intentar alleugerir les desigualtats.

Objectiu	Indicadors
Possibilitats presents i futures de consumir	<i>I.R.</i> - Ingres familiar disponible net ajustat ²⁰
	<i>I.R.</i> - Patrimoni financer familiar ²¹
Benestar material satisfet	<i>i.r.</i> - Consum de les llars
Satisfacció amb les condicions materials	<i>i.r.</i> - Avaluació subjectiva del benestar material

Font 9. Indicadors utilitzats per mesurar els ingressos i la riquesa ordenats segons el seu objectiu.

6.1.2. Dimensió 2: Ocupació i guanys

La necessitat de treballar per tal de guanyar diners i poder sobreviure és una idea estesa arreu del món. Treballar del que a una persona li agrada i cobrar un sou digne és un dels objectius de gran part de la població mundial. A part de per guanyar diners tenir una feina que agrada ajuda a aconseguir els propis objectius, sentir-se útil per la població i poder desenvolupar certes habilitats i aptituds. En molts casos, la feina també et modela com a persona i dóna la oportunitat d'establir relacions socials. A la vegada, no tenir feina provoca efectes negatius tant físics com psicològics que van més enllà del simple fet de no tenir uns ingressos periòdics.

²⁰L'ingrés familiar disponible net ajustat és la quantitat de diners que una família percep un cop ha pagat els impostos corresponents. Seran els diners que la família podrà utilitzar per comprar béns i serveis, pagar crèdits (incloent-hi les hipoteques) o estalviar.

²¹El patrimoni financer familiar és un conjunt format per: estalvis, or, diners en efectiu, dipòsits i accions.

Mesurant la qualitat de vida: creació d'un indicador de benestar

Les condicions de feina són tant importants com tenir feina. Les persones passen moltes hores del dia treballant en el mateix ambient i si no hi estan a gust, el seu benestar pot patir efectes negatius.

Durant els últims anys, moltes organitzacions han estudiat la qualitat de la feina. El 2010, la UNECE²² i l'Eurostat²³ van definir que la qualitat de la feina depèn de:

- La seguretat en el lloc de treball
- El compromís ètic de l'empresa (en quant a la legalitat)
- Els ingressos i beneficis del treball
- La protecció social
- L'estabilitat laboral
- El diàleg social
- Les relacions en el lloc de treball
- La motivació.

Per un altre costat, l'ILO²⁴ va definir el “treball decent” com a “oportunitats per homes i dones per obtenir feina decent i productiva en condicions de llibertat, equitat, seguretat i dignitat humana”.

Per tal de poder definir una feina com a “treball decent” s'han de complir els següents requisits:

- Tothom té dret a una feina.
- Tota feina ha de promoure el desenvolupament sostenible i a la vegada, ha de proveir d'una vida acceptable i digna al treballador i a la seva família.
- Tothom té dret a escollir la feina lliurement sense ser forçat.
- Tot treballador té dret a afiliar-se a un sindicat.
- No es pot discriminar; tot individu amb les mateixes aptituds és igual, independentment del color de pell, la raça o el sexe.
- Els treballadors han de ser tractats amb respecte.

---

²² UNECE (United Nations Economic Commission for Europe) és l'oficina de les Nacions Unides a Europa.

²³ L'Eurostat (Statistical Office of the European Communities) és l'Oficina Estadística de la Comissió Europea que proporciona dades sobre els països de la Unió Europea i els que estan en tràmits d'admissió.

²⁴ Sigles corresponents a l'International Labour Organisation.

La OCDE utilitza els següents indicadors per mesurar la dimensió corresponent a “ la feina i els ingressos”. Es poden dividir segons si mesuren la quantitat de llocs de treball o la qualitat.

Objectiu	Indicadors
Quantitat de llocs de treball	O.G.- Taxa d'ocupació
	O.G.- Atur de llarga durada
	o.g.- Ocupació a temps parcial involuntària
Qualitat dels llocs de treball	O.G.- Salari mig anual per treballador
	O.G.- Seguretat del lloc de treball ²⁵
	o.g.- Treballadors amb contractes temporals
	o.g.- Accidents a la feina: mortals i no mortals

Font 10. Indicadors utilitzats per mesurar l'ocupació i els guanys ordenats segons el seu objectiu.

6.1.3. Dimensió 3: Vivenda

L' article 25.1 de la Declaració del Drets Humans de 1948 afirma que tenir un habitatge és un dret humà. L'habitatge proporciona un espai on satisfer les necessitats bàsiques i refugiar-se de les males condicions climàtiques. Ha de ser un lloc lliure de perills i riscos on es pugui dormir i descansar. L'individu s'ha de sentir protegit i la residència li ha de proporcionar privacitat i espai personal. Però l'habitatge no només ha de satisfer a un individu sinó que també ha de permetre complir una altra possible necessitat: formar una família (o viure acompanyat)

Tot i això, un habitatge costa molts diners i això pot comportar un greu problema. Una alta despesa en l'habitatge pot afectar el benestar de les persones sobretot d'aquelles amb baixes rendes. Si les famílies han de destinar gran part de la renda en l'habitatge, altres necessitats bàsiques com l'alimentació, la sanitat o l'educació es veuran afectades,

²⁵ Aquest indicador fa referència a la seguretat de mantenir el lloc de treball. Si una persona té més possibilitats de ser acomiadada, aquest neguit afectarà directament en el seu benestar.

cosa que posarà en perill el benestar material i la seguretat econòmica. A la llarga si aquesta situació no es reverteix, les relacions entre els membres de la llar i el desenvolupament dels infants es veuran afectades.

La mala qualitat de l'habitatge afecta en gran mesura l'estat de salut tant físic com psicològic d'aquells que hi resideixen. Pot provocar violència domèstica i baixos resultats acadèmics dels infants. També amenaça la capacitat per involucrar-se en activitats socials com per exemple convidar gent a casa.

Objectiu	Indicadors
Qualitat de l'habitatge	V.- Nombre d'habitacions per persona en una vivenda
	V.- Manca d'accés a facilitats sanitàries bàsiques: absència de vàter i/o cambra de bany dins l'habitatge
	V.- Despesa en vivenda ²⁶
Facilitat a l'hora d'aconseguir una vivenda	v.- Ràtio de sobrecàrrega del cost de la vivenda ²⁷
Satisfacció amb la vivenda	v.- Satisfacció amb la vivenda

Font 11. Indicadors utilitzats per mesurar la vivenda ordenats segons el seu objectiu.

6.1.4. Dimensió 4: Salut

Poder fer la teva vida sense estar condicionat per la salut és un dels desitjos de tota persona humana. La salut afecta tots els aspectes de la nostra vida ja que per molts diners que tinguem si la salut no acompanya, les nostres possibilitats de gaudir de la vida disminueixen exponencialment. La salut permet que les persones treballin, aprenguin, facin esport, participin en la política del país, tinguin relacions social etcètera. A nivell de societat, s'ha comprovat que els països amb més salut també tenen

²⁶ La despesa en la vivenda consta del que es gasta en: lloguer o hipoteca, electricitat, aigua, gas, impostos, assegurança de la casa i reparacions.

²⁷ Aquest indicador mesura el percentatge de gent que gasta més del 40% dels seus ingressos en les despeses netes de la llar (despeses menys ajudes de l'Estat).

índexs més elevats d'ingressos i de riquesa, taxa d'ocupació més alta, més participació en la vida política, més relacions socials i en definitiva, més satisfacció amb la vida.

El grau de salut depèn de molts factors que es poden dividir en: característiques individuals com la genètica, l'obesitat, l'alcoholisme o el tabaquisme; les condicions en les que vivim i treballem; i les despeses que fem en la salut. La interacció de tots aquests factors serà el que determinarà la nostra salut.

Objectiu	Indicadors
Llargada de la vida	S.- Esperança de vida al néixer
	s.- Mortalitat infantil
Morbiditat en les seves diferents dimensions	s.- Salut segons informen les persones ²⁸
	s.- Malalties de llarga durada segons informen les persones ²⁹
	s.- Limitacions en les activitats diàries segons informen les persones ³⁰
	s.- Sobrepès i obesitat ³¹

Font 12. Indicadors utilitzats per mesurar la salut ordenats segons el seu objectiu.

6.1.5. Dimensió 5: Balanç vida - feina

El temps és de les poques coses en aquesta vida que encara no es pot comprar, i saber-lo administrar i organitzar-te'l bé et pot aportar benestar, per això el balanç vida - feina és un dels 11 ítems escollits per la OCDE en la confecció d'aquest índex. Treballar poques hores representa guanyar pocs diners i en conseqüència no poder fer front a les despeses bàsiques, com l'aigua, la llum o l'alimentació. També pot disminuir les ganes de fer coses i els objectius de l'individu. Com a punt a favor, treballar poques hores permet gastar la resta en activitats del gust de la persona que les fa. Per contra, treballar massa

²⁸ Aquest indicador és el resultat del conjunt de respostes (molt bé, bé, no gaire bé, malament) a la pregunta: "En general, com està la seva salut?". Aquesta pregunta està dins de les qüestions fetes en diferents enquestes especialitzades en salut.

²⁹ Els resultats per aquest indicador s'obtenen de la pregunta: "Té una malaltia de llarga durada o un problema de salut que hagi durat o s'espera que duri 6 mesos o més?".

³⁰ Aquest indicador és fruit de la pregunta: "Durant almenys els últims 6 mesos ha tingut dificultats en les activitats quotidianes degut a problemes de la salut?".

³¹ Percentatge de població amb l'índex de massa corporal major de 25.

pot provocar que la cura personal, la salut o les relacions socials quedin rellevades a un segon pla i que a la llarga, sigui un problema seriós per l'individu. Treballar molt no està estretament relacionat amb guanyar molts diners ja que un emprenedor pot treballar gairebé 10 hores al dia sense ni tan sols tenir beneficis.

Ser capaç de combinar la feina i la vida personal ajuda a l'individu en la seva vida social i en la comunitat, però no es queda aquí sinó que també aporta benestar a la seva família, sobretot en el cas dels fills. Els més petits de la casa, principalment en els seus primers anys de vida, necessiten que els pares siguin capaços de treballar suficient com per garantir-los una mínima qualitat de vida però que alhora passin amb ells les hores adequades.

Objectius	Indicadors
Equilibri entre feina i vida personal	<i>V.F.</i> - Treballadors que treballen més de 50 hores a la setmana
	<i>V.F.</i> - Temps per lleure i cura personal
	<i>v.f.</i> - Temps de viatge per anar a la feina
Satisfacció amb el balanç vida – feina	<i>v.f.</i> - Satisfacció amb la distribució de temps entre feina i vida personal
Capacitat per conciliar família i vida laboral	<i>v.f.</i> - Taxa d'ocupació de mares amb nens en edat escolar.

Font 13. Indicadors utilitzats per mesurar el balanç vida - feina ordenats segons el seu objectiu.

6.1.6. Dimensió 6: Educació i aprenentatge

Els humans ens diferenciem dels altres animals per la capacitat que tenim d'aprendre, i sobretot de raonar. Durant tota la nostra vida estem aprenent ja que saber de tots els temes és una de les grans aspiracions de l'ésser humà. Per això l'aprenentatge constitueix una part del nostre benestar. Tot i això, no només ens aporta satisfacció sinó que en la nostra cultura, com més formació, més oportunitats laborals (exceptuant el moment actual de crisi). I llavors és una cadena; com més formació, més oportunitats, més possibilitat d'ocupar llocs importants en una empresa, i més sou. Com ja s'ha explicat en el capítol d'ingressos, com més diners, més possibilitats de mantenir la teva

família i de poder satisfer les seves i les teves necessitats bàsiques i secundaries. I no es queda aquí, sinó que l'aprenentatge ens aporta la oportunitat de practicar activitats que ens fan sentir plaer, com per exemple llegir un llibre, entendre un quadre o conduir un cotxe.

L'aprenentatge no només aporta beneficis a tall personal sinó que una societat amb persones qualificades i amb un cert grau d'aprenentatge també es veu beneficiada en diferents aspectes:

- 1- Una alta educació facilita una feina amb un bon salari.
- 2- La gent amb més educació tendeix a gaudir de més coneixements sobre com portar un bon estil de vida i una dieta equilibrada. També tenen llocs de feina més segurs i amb menys riscos laborals.
- 3- L'educació fa despertar l'esperit més crític de les persones i això es tradueix en més consciència ciutadana i participació política.
- 4- L'educació dóna a les persones les eines necessàries per integrar-se plenament en les seves societats; així doncs, una societat educada serà rica en relacions socials.
- 5- Per la part més capitalista, aquella gent que té més educació o habilitats fa augmentar la productivitat i el creixement econòmic.

L'educació no només s'adquireix a les escoles o a centres determinats sinó que des dels primers mesos de vida s'està aprenent. Per això les famílies són tant importants ja que tenen influència directe dins d'aquesta roda d'aprenentatge, on el que avui aprens, demà ho ensenyas. En aquest context és on es produeixen les primeres desigualtats, i és que dos infants de la mateixa edat que comencen l'escola poden tenir diferents nivells d'aprenentatge depenent del context on s'hagin criat. Normalment l'educació que et proporciona la família està molt relacionada amb l'àmbit socio-econòmic que ocupa.

Objectiu	Indicadors
Quantitat d'educació	<i>E.A.</i> - Nivell d'educació aconseguit
	<i>e.a.</i> - Nivell d'educació que s'espera aconseguir
	<i>E.A.</i> - Anys d'educació
Qualitat de l'educació	<i>E.A.</i> - Habilitats cognitives dels estudiants
	<i>e.a.</i> - Habilitats cíviques ³²

Font 14. Indicadors utilitzats per mesurar l'educació i l'aprenentatge ordenats segons el seu objectiu.

6.1.7. Dimensió 7: Relacions socials

Passar temps amb altres persones ens fa sentir vius i ens recorda que som humans. Però no només ens aporta aquest plaer sinó que la societat també se'n beneficia. I és que, la gent que té les relacions socials més sòlides té més salut i en conseqüència acostuma a viure més alhora que té més possibilitats de trobar feina.

Tenir la capacitat d'establir relacions amb altres individus és una virtut molt preuada ja que no només a nivell personal et pot ajudar sinó que et pot obrir moltes portes en el món laboral. A nivell personal, tenir relacions amb altres et fa créixer com a persona i t'ajuda. La nostra vida és, normalment, més agradable si es fa amb altres persones ja siguin familiars, amics, companys de feina etc. Aquesta companyia ens aporta un benestar emocional que de cap altra manera el podríem aconseguir. I sobretot en els moments més difícils és on més s'agraeix el suport de les persones més pròximes.

Les relacions socials són les que han permès que el món funcioni i evolucioni ja que tot i atribuir-se a una sola persona, molts dels grans descobriments s'han fet i portat a terme gràcies a la feina de moltes persones. I no només els descobriments sinó també els fets més cabdals de la nostra història.

³² Aquest indicador fa referència als aprenentatges necessaris per viure en societat respectant el teu entorn. Aquests aprenentatges van des de saber com funciona el sistema electoral fins a saber estar en situacions formals o fer un consum responsable i sostenible.

Objectiu	Indicador(s)
Relacions personals	<i>R.S.</i> - Suport social ³³
Relacions amb la comunitat	<i>r.s.</i> - Freqüència dels contactes socials
	<i>r.s.</i> -Temps dedicat a voluntariat
Normes i valors	<i>r.s.</i> -Confiança en els altres

Font 15. Indicadors utilitzats per mesurar les relacions socials ordenats segons el seu objectiu.

6.1.8. Dimensió 8: Compromís cívic i govern

El compromís cívic es pot definir com el conjunt d'activitats que permeten a les persones expressar la seva opinió vers la política i participar en ella. La llibertat de poder expressar el que un pensa, sent i prefereix aporta benestar. La llibertat de pensament i d'expressió és fonamental en la vida de l'home i lamentablement molts països, sobretot de l'hemisferi sud, no en gaudeixen. Aquesta llibertat també aporta benestar a les persones pel fet que els fa sentir més útils i alhora els dóna més control sobre la seva pròpia vida. Aquest fet aporta que les persones desenvolupin un sentiment de pertinença a la comunitat, d'inclusió social i confiança en els altres.

El compromís cívic també millora l'efectivitat de la política pública. Amb la possibilitat d'involucrar-se en activitats polítiques les persones poden expressar obertament les seves preferències i les seves necessitats, cosa que millora el seu benestar. Tenir veu política també ajuda a construir consensos i redueix els conflictes potencials cosa que porta a polítiques més eficients i millor relació entre ciutadans i govern.

S'entén per Govern al conjunt d'institucions a través de les quals s'exerceix l'autoritat d'un país. La qualitat i l'eficiència d'aquestes institucions afecta directament la qualitat de vida de les persones. Aquestes són les encarregades d'establir les normes, definir i implantar les polítiques públiques i assegurar l'Estat de Dret. Un govern que actuï de manera efectiva guanyarà la confiança del poble; aquests al veure's ben representats tindran més benestar. En definitiva, un bon govern es pot definir com una relació de suport mutu entre governants i ciutadans. L'autoritat del Govern s'origina en el

³³ Per aquest indicador s'utilitzen les dades del Gallup World Poll que és una consultora que fa enquestes de diverses naturaleses (polítiques, de benestar etc.) a nivell mundial.

Mesurant la qualitat de vida: creació d'un indicador de benestar

consentiment dels ciutadans i segons les polítiques que duguin a terme, els ciutadans els continuaran donant o no el seu consentiment.

Objectiu	Indicador(s)
Compromís cívic	C.C.G.- Nombre de votants
	c.c.g.- Participació en activitats polítiques
Qualitat de govern	C.C.G.- Consulta en l'elaboració de normes ³⁴
Confiança de la gent en les seves institucions	c.c.g.- Confiança en el govern nacional, sistema judicial, tribunals i mitjans de comunicació

Font 16. Indicadors utilitzats per mesurar el compromís cívic i el govern ordenats segons el seu objectiu.

6.1.9. Dimensió 9: Medi ambient

El medi ambient afecta directament la vida de les persones i l'entorn on viuen. L'impacte de la contaminació, de les substàncies nocives llançades al medi, i del soroll és important en la salut de les persones. Més del 80% de les malalties estan causades per factors mediambientals (substàncies químiques, contaminació del medi, pesticides al menjar o soroll). Al voltant d'un 25% de les morts es deuen a unes condicions mediambientals dolentes. Els canvis dràstics del medi ambient com el canvi climàtic o la pèrdua de biodiversitat també poden afectar la salut humana. Aquesta contaminació del medi, si no es redreça també afectarà a generacions futures i en més intensitat que l'actual. Altres factors mediambientals més extrems com terratrèmols, ciclons, inundacions o qualsevol tipus de desastre natural també provoquen malalties, lesions i morts en proporcions importants.

A més d'afectar la salut de les persones, el medi ambient també afecta les decisions d'aquestes. Hi ha persones que a l'hora de comprar productes frescos, són molt primmirats i un dels principals factors de la seva compra és l'origen dels productes. A part, també afecta en altres decisions més importants, com és el fet de comprar-se una

³⁴ La consulta en l'elaboració de normes descriu fins a quin punt el poble pot involucrar-se i donar la seva opinió en la redacció de noves lleis mitjançant les respostes de l'enquesta sobre la relació entre l'elaboració de lleis i la participació ciutadana en aquest procés.

casa; l'emplaçament d'aquesta i les vistes que té la fan més atractiva que una altra de les mateixes característiques però en una ciutat amb més pol·lució a l'aire.

Preservar el medi ambient i els recursos naturals és un dels reptes actuals per garantir la sostenibilitat del benestar. Un medi ambient cuidat i ric en biodiversitat permet a la gent tenir aigua dolça en condicions i poder gaudir del seu temps lliure en un espai net, cuidat i saludable.

Objectiu	Indicadors
Qualitat de l'ambient	<i>M.A.</i> - Qualitat de l'aire
	<i>M.A.</i> - Qualitat de l'aigua
Impacte dels perills medi ambientals en la salut humana	<i>m.a.</i> - Càrrega mediambiental de malaltia ³⁵
Percepcions subjectives del medi ambient	<i>m.a.</i> - Satisfacció amb el nostre entorn
	<i>m.a.</i> - Accés a zones verdes

Font 17. Indicadors utilitzats per mesurar el medi ambient ordenats segons el seu objectiu.

6.1.10. Dimensió 10: Seguretat personal

La seguretat física és un concepte molt ampli ja que hi ha mil i una maneres d'afectar-lo: delictes com assassinats, robatoris, assalts; guerres, conflictes culturals o polítics, terrorisme, substàncies nocives per la salut, accidents de tràfic, a la feina etc.

La inseguretat personal que afecta al benestar pot tenir naturaleses molt diferents; la més important de les quals són els delictes, com per exemple: assassinats, violacions de la propietat, atracaments, assalts, frau i corrupció. Alguns poden provocar ferides físiques, a vegades cròniques, i fins i tot la mort. D'altres provoquen ferides emocionals que canvien la personalitat de la persona a curt o llarg termini. El tercer grup es trobaria en els robatoris que tot i no afectar a la persona en sí, afecten a la seva propietat. No només les víctimes pateixen les conseqüències dels delictes, sinó també els del seu voltant. En conclusió, viure en un espai segur i que els habitants així ho percebin afecta

³⁵ Aquest indicador quantifica el número de malalties degudes a canvis que l'home ha provocat al medi com la contaminació de l'aigua, de l'aire o del sòl, la radiació, el canvi climàtic etc.

Mesurant la qualitat de vida: creació d'un indicador de benestar

en el benestar d'aquests. El fet de percebre aquesta seguretat i que vagi més enllà de les portes de casa teva et dona més llibertat ja que si no et sents segur et prives de fer moltes coses. S'ha comprovat que les comunitats més segures, normalment tenen "més puntuació" en altres dimensions, com per exemple en les relacions socials.

Els governs no són espectadors de la situació de seguretat o inseguretat del seu país sinó que són jugadors importants. Són els encarregats de proveir seguretat ja sigui amb més vigilància, policies, sentències més severes etc. Han d'avaluar els costos socials dels delictes i estudiar si és més convenient augmentar les despeses en seguretat o no, tenint en compte les conseqüències socials que tindrà la decisió.

Objectiu	Indicadors
Oportunitats per viure en un entorn segur	<i>S.P.</i> - Taxa d'homicidis ³⁶
	<i>S.P.</i> - Taxa d'assalts ³⁷
	<i>s.p.</i> - Nens que pateixen violència domèstica
Por de patir violència	<i>s.p.</i> - Sensació de seguretat

Font 18. Indicadors utilitzats per mesurar la seguretat personal ordenats segons el seu objectiu.

³⁶ La taxa d'homicidis és el nombre d'assassinats per cada 100.000 persones.

³⁷ Aquest indicador és el percentatge de persones de 15 anys o més que han declarat haver estat víctimes d'un atac, un assalt o un atracament. Les dades s'han extret d'una enquesta de la Gallup World Poll.

6.1.11. Dimensió 11: Benestar subjectiu

Actualment la mesura del benestar es fa a través de tres components que es van determinar per mitjà de diversos estudis. Aquests són satisfacció amb la vida, afectes positius i afectes negatius. Els dos últims elements s'estudien en diversos indicadors com l'instrument psicològic PANAS explicat anteriorment.

La satisfacció amb la vida és una valoració de com van les coses en la vida de la pròpia persona. És un bon complement d'indicador objectius utilitzats tradicionalment com el PIB per càpita. La satisfacció amb la vida permet que cada persona prioritzi aquells aspectes de la seva vida que creu més importants ja que és un indicador subjectiu.

Objectius	Indicadors
Avaluació de la vida	B.S.- Satisfacció amb la vida ³⁸
Afecte positiu i negatiu	b.s.- Balanç entre afecte positiu i negatiu ³⁹

Font 19. Indicadors utilitzats per mesurar el benestar subjectiu ordenats segons el seu objectiu.

³⁸ Els resultats per aquest indicador s'aconsegueixen a partir de l'escala de Cantril, igual que per la variable de benestar del HPI.

³⁹ Dades extretes del Gallup World Poll en les que es determina el balanç entre les persones que en el dia anterior havien sentit afectes positius i les que havien sentit efectes negatius.

6.2. EQLS

L'Enquesta de Qualitat de Vida Europea⁴⁰ és un document que publica quadriennalment la Unió Europea amb l'objectiu d'analitzar la qualitat de vida dels països membres de la Unió Europea i dels que estan en tràmits d'admissió⁴¹ (tot i que els resultats d'aquests es van presentar en un informe posterior). L'objectiu de l'enquesta és doble ja que per un costat es fa un seguiment dels canvis que viuen les diferents economies i per l'altra s'identifiquen els grans problemes dels ciutadans per tal que els governs hi puguin fer front. L'any 2012 es va presentar la tercera Enquesta de Qualitat de Vida amb la que es van poder analitzar els canvis que ha patit Europa des del 2003 (any de la primera enquesta) i com la crisi econòmica hi ha afectat.

L'Enquesta, al contrari que l'indicador de la OCDE, es fa a partir d'entrevistes cara a cara d'uns 38 minuts en els quals es fan 67 preguntes en les que hi ha subapartats i dels que s'extreuen 127 respostes. Les entrevistes per l'Enquesta de 2012 es van fer entre el 19 de setembre i el 2 de desembre de 2011. L'enquesta va ser traduïda als idiomes oficials de cada país amb un total de 25 traduccions. Cada pregunta està dins d'una de les 8 dimensions que la Unió Europea ha determinat per poder mesurar la qualitat de vida. Aquestes dimensions, que van ser determinades per un grup d'experts en la qualitat de vida, són:

- Benestar subjectiu
- Qualitat de la societat
- Ocupació i equilibri entre la vida privada i la vida laboral
- Entorn familiar i local
- Exclusió social i participació en la comunitat
- Nivell de vida i carències
- Serveis de salut i serveis públics
- Vida familiar i social

---

⁴⁰ Amb anglès EQLS: European Quality of Life Survey.

⁴¹ Els països de la Unió Europea quan es va fer l'enquesta eren: Alemanya, Àustria, Bèlgica, Bulgària, Dinamarca, Eslovàquia, Eslovènia, Espanya, Estònia, Finlàndia, França, Grècia, Holanda, Hongria, Irlanda, Itàlia, Letònia, Lituània, Luxemburg, Malta, Polònia, Portugal, Regne Unit, República Txeca, Romania, Suècia, Xipre. En el moment de les entrevistes Croàcia estava en tràmits d'admissió tot i que actualment ja és un Estat membre.

Mesurant la qualitat de vida: creació d'un indicador de benestar

S'han fet un total de 43.636 enquestes, 35.516 als països membres i 8.120 als països que estan fent tràmits per entrar tal i com veiem a la font 20. A cada país s'han realitzat entre 1.000 i 3.000 entrevistes tenint en compte la població ja que no és el mateix la població de Xipre que la d'Alemanya. No tota la població és vàlida per realitzar l'entrevista ja que hi ha uns criteris que delimiten els possibles candidats. Aquests criteris són:

- Tenir 18 anys o més
- Haver viscut durant els últims 6 mesos, com a mínim, al país
- Ser capaç de parlar la llengua del país
- No estar vivint en una institució, com una presó o una caserna militar.

A l'hora de determinar la població entrevistada es fa un procés de 4 etapes. Primerament s'estratifica la població en regions geogràfiques i en grau d'urbanització. Seguidament dins d'aquestes regions es defineixen unitats de mostreig primàries (PSU), és a dir, nuclis de població dels que en la tercera etapa s'extreuen, aleatòriament, llars per ser entrevistades. Finalment, de cada llar s'escull la persona que té l'aniversari més proper per ser l'entrevistada.

Mesurant la qualitat de vida: creació d'un indicador de benestar

EU Member States	Completed interviews	Non-EU Member States	Completed interviews
Austria	1032	Croatia	1001
Belgium	1013	Iceland	1000
Bulgaria	1000	Kosovo	1076
Cyprus	1006	Macedonia	1006
Czech Republic	1012	Montenegro	1000
Germany	3055	Serbia	1002
Denmark	1024	Turkey	2035
Estonia	1002	Total non-EU	8120
Greece	1004		
Spain	1512		
Finland	1020		
France	2270		
Hungary	1024		
Ireland	1051		
Italy	2250		
Lithuania	1134		
Luxembourg	1005		
Latvia	1009		
Malta	1001		
Netherlands	1008		
Poland	2262		
Portugal	1013		
Romania	1542		
Sweden	1007		
Slovenia	1008		
Slovakia	1000		
United Kingdom	2252		
Total EU	35516		

Font 20. Nombre d'entrevistes realitzades a cada país en l'EQLS de 2012.

Els valors absoluts aconseguits en aquesta enquesta no són tan importants com en l'indicador de la OCDE. L'EQLS dóna més importància a les relacions entre 2 variables, les diferents respostes segons l'edat, el sexe, la situació laboral i el canvi que aquestes han patit al llarg del temps que al número en sí. D'aquestes relacions i dels estudis de cada dimensió cal destacar els següents resultats:

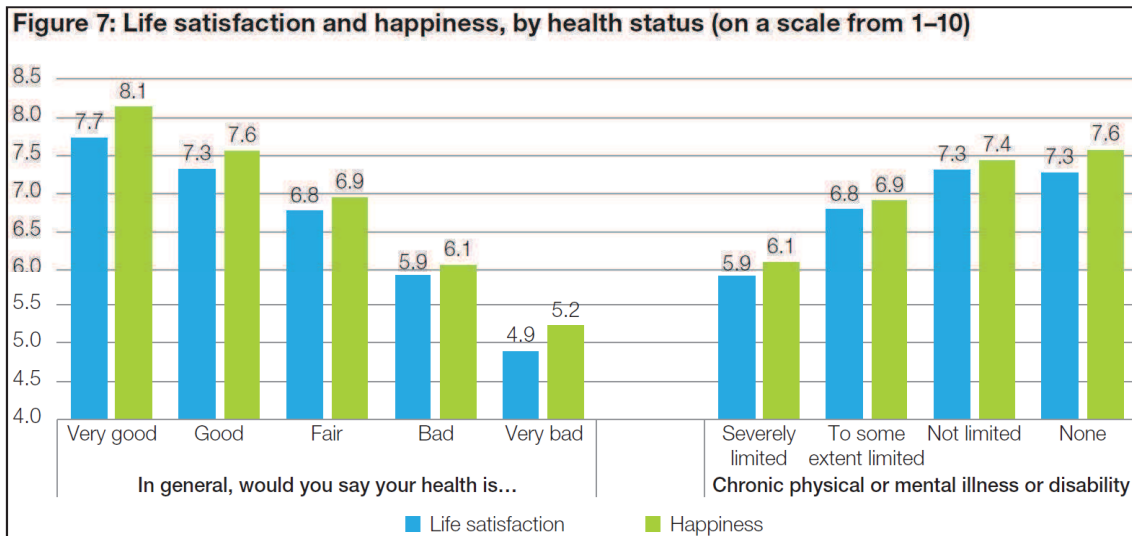
Benestar subjectiu

- En tots els Estats membres, exceptuant Suècia i Dinamarca, la felicitat és més alta que la satisfacció amb la vida. La diferència entre felicitat i satisfacció amb la vida és que la satisfacció amb la vida fa referència a tota la vida, considerant tot el que t'ha passat i la felicitat és un estat de la ment que té en compte les emocions positives i negatives.
- Pel que fa a l'ocupació i l'estatus econòmic els estudiants són els més feliços i els més satisfets amb la vida i els ocupats són els que tenen un benestar més alt.
- La gent que viu sola té tendència a tenir menys satisfacció amb la vida que la gent que viu en parella. Pel que fa a l'edat dels 18 als 24 anys no hi ha diferència entre el benestar subjectiu d'un solter i d'una parella; en canvi a partir dels 25 anys, la gent que viu en parella té més benestar subjectiu.
- La correlació entre benestar i salut es pot extreure de la pregunta 42, 43 i 44⁴² del qüestionari. Tal com podem veure a la font 7, la gent que ha respòs “molt bé” o “bé” tenen una satisfacció amb la vida i una felicitat més alta que la d'aquelles persones que han respòs “malament” o “molt malament”. Pel que fa als malalts crònics, malalts mentals i discapacitats només sembla que la seva minusvalidesa afecta en aquells que estan totalment limitats.

---

⁴² Veure annex 2 pàgines 40 i 41.

Font 21. Satisfacció amb la vida i felicitat segons la salut.

Qualitat de la societat

- En una escala del 1 al 10 on 1 significa confiança nul·la i 10 confiança total, la confiança que els europeus tenen en les altres persones és 5'1.
- Les persones que estan aturades o incapacitades per treballar mostren menor confiança en els altres.
- La confiança en els altres es pot analitzar des de molts punts de vista: edat, sexe, nivell d'estudis, quartil d'ingressos i l'estat laboral o no laboral. Els valors entre totes aquestes factors disten amb 1'1 punts. El màxim es troba en les persones amb educació terciària amb 5'8 i el mínim en l'educació primària (4'7).
- Els països en els quals es confia més són Finlàndia (7'1) i Dinamarca (7'0). Al contrari que la República Txeca (4'0) i Xipre (1'9).
- Per mesurar les institucions públiques, aquestes s'han dividit en: parlament; sistema judicial; policia; Govern i autoritats locals (municipals). Les institucions que més desconfiança provoquen són: el Govern (4'0) i el Parlament (4'1) i les que provoquen més confiança són: la policia (6'0) i les autoritats locals (5'2). El sistema legal es queda just per sota de l'aprovat (4'8).
- La gent que participa en activitats socials, associacions, clubs etc, és a dir, s'involucra en la vida social té més confiança en les institucions

públiques (5'2) que aquelles persones que no acostumen a fer activitats socials (4'5).

- Una relació curiosa és la que existeix entre l'avaluació del sistema de pensions i la tensió entre grans i joves ja que quan més tensió es percep, menys valoració rebrà el sistema de pensions. Quan es percep molta tensió, la valoració de la normalització del retir és 4'3. Quan la tensió es redueix i esdevé una tensió existent però moderada, l'altre variable augmenta fins el 4'8. Finalment, la valoració passa del suspès a l'aprovat (5'1) quan no es percep cap tensió.
- La percepció de tensió entre grans i joves té el seu súmmum en Hongria (26%), Xipre (24%) i Romania (22%). Per l'altre cantó Dinamarca presenta un 2%, i Finlàndia i Irlanda un 5%.
- La percepció de tensió entre rics i pobres és preocupantment gran a Hongria (71%) i Lituània (60%) que van seguides de França (55%) i Grècia (52%).
- Lituània té la ràtio de desigualtat en els ingressos més alta.
- Xipre, Lituània i Hongria són els tres països on hi ha més tensió degut a la orientació sexual de la població cosa que provoca menys benestar per aquelles persones que tenen orientacions sexuals diferents a les que es consideren comunes.

Ocupació i equilibri entre la vida privada i la vida laboral

- Un 54% dels homes de més de 18 anys estan ocupats mentre que només ho estan un 43% de les dones. Per altra banda, un 9% dels homes i un 7% de les dones estan aturats.
- 2/3 parts dels treballadors treballen en empreses privades. Segons el sexe, un 34% de les dones que treballen ho fan en l'àmbit públic però només un 23% dels homes.
- No hi ha diferències significatives entre les hores que es fan en una empresa pública i en una empresa privada.
- Un 24% dels treballadors del sector privat està descontent amb el seu equilibri vida – feina. Del sector públic només estan insatisfets un 17% dels assalariats.

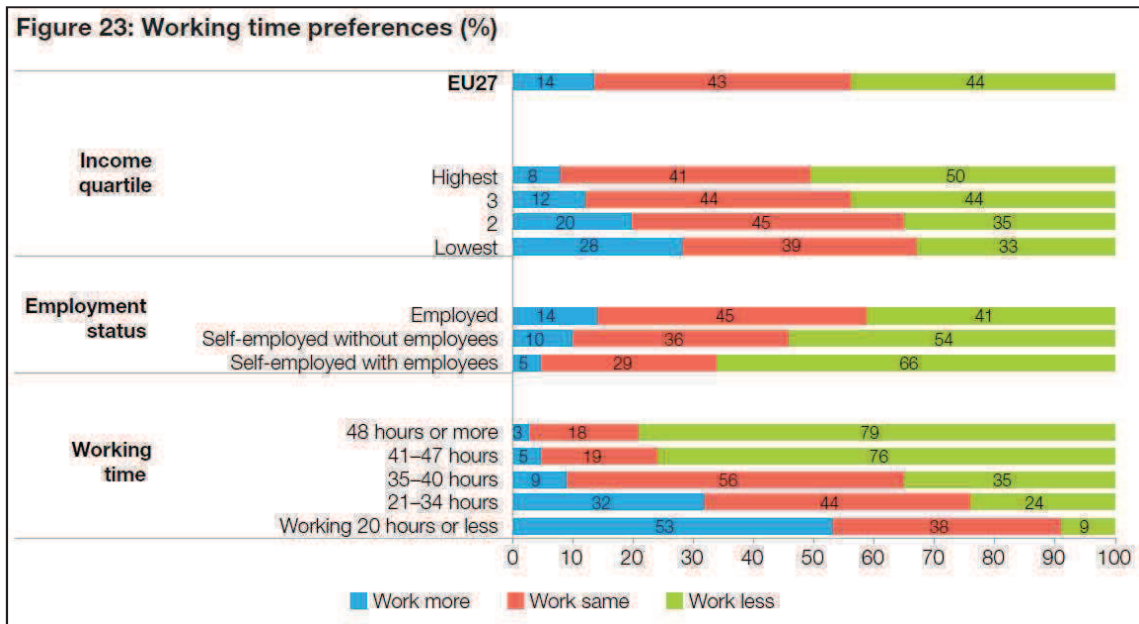

- En els països en els que la feina a temps parcial està més estesa i normalitzada, es tendeix a treballar menys hores a la setmana que en els països on predomina la jornada completa.
- Els homes treballen una mitja de 42 hores a la setmana mentre que les dones treballen 6 hores menys (36 hores / setmana).
- Tan sols un 5% dels treballadors tenen una segona feina.
- A la font 22⁴³ trobem l'opinió dels europeus vers les hores de feina. Destaca que tant al quartil d'ingressos més baix com les persones que treballen 20 hores o menys a la setmana voldrien treballar més hores. Al contrari, els autònoms voldrien treballar menys hores igual que aquells que tenen una jornada laboral de més de 48 hores a la setmana.
- Hi ha feines que no són remunerades, entre les que destaquen: tenir cura dels fills o néts, fer les tasques de la casa i tenir cura de persones més grans o dependents. En general un 48% tant d'homes com de dones destinen, diàriament, una part del seu temps a tenir cura de fills o nets. Pel que fa a cuidar persones grans o dependents, el percentatge puja fins un 76% de persones, que cada dia es dediquen a aquesta tasca. En canvi, a les tasques de la casa, només un 59% de persones s'hi dediquen diàriament.
- Si es mira la dedicació en feines no remunerades segons la teva antiguitat en el món laboral, s'aprecia que la gent que treballa per primer cop és el grup que més involucrat està en l'atenció de nens petits i gent gran.
- 1 de cada 10 treballadors de Dinamarca, Holanda i Suècia se senten insatisfets amb el seu balança vida - feina mentre que aquesta proporció augmenta fins 1 entre 3 a Grècia, Letònia i Espanya.
- Els 3 factors que més dificulten equilibrar la vida personal i la vida laboral són: venir massa cansat de la feina com per posar-se a fer altres coses; estar massa temps a la feina i no tenir-ne per fer altres coses i tenir dificultats de concentració a la feina degut a les responsabilitats que hi ha a la vida privada.

---

⁴³ Veure annex 2 pàgina 13 i 14, preguntes 7 i 8.

Font 22. Gràfic que informa de la voluntat de treballar més o menys hores o el mateix.

Entorn familiar i local

- Al voltant de tres quartes parts de la població europea viu en ciutats o en pobles més grans de 5.000 habitants.
- Des de la dècada de 1980 fins el 2007 la propietat de la vivenda ha augmentat. Aquesta tendència es va revertir a partir de 2008, quan va començar la crisi econòmica.
- Les diferents herències culturals i històriques dels països han fet que en alguns sigui molt freqüent tenir una hipoteca, com Holanda, Dinamarca o Suècia i en d'altres sigui una pràctica poc estesa com Romania, Bulgària i Polònia.
- En els països no mediterranis, s'estila el lloguer d'habitatges a organismes públics com l'Estat, el municipi o associacions (com Càrites). Un 31% de la població d'Holanda viu en aquest tipus d'habitatges, 22% a Alemanya i 21% a Àustria. Tot i això, el lloguer a particulars també té alts percentatges, un 36% dels alemanys aposten per aquesta opció i un 23% dels habitants de Bèlgica, d'Àustria i de Suècia.
- La satisfacció mitja de la UE amb l'habitatge és 7'7. Els països amb màxima satisfacció són Xipre (8'6), Dinamarca (8'4) i Finlàndia (8'3) i

la satisfacció més baixa es troba a Bulgària (6'9), Polònia (6'9) i Letònia (6'6).

- Els principals problemes dels veïnats són els que presenta la taula següent:

Problema del veïnatge	% de població amb aquests problemes (zones rurals-urbanes)	Països amb alta freqüència	Països amb baixa freqüència
Delictes, violència i vandalisme	33% (24%-43%)	Grècia (45%) República Txeca (48%)	Finlàndia (17%) Eslovènia (16%)
Brutícia i escombraries al carrer	33% (23%-43%)	Bulgària (58%) Regne Unit (45%)	Luxemburg (14%) Dinamarca (7%)
Soroll	33% (25%-41%)	Malta (46%) República Txeca (45%)	Irlanda i Finlàndia (17%)
Embussos de trànsit	31% (19%-43%)	Malta (61%) Itàlia (50%)	Eslovènia (17%) Letònia (13%)
Qualitat de l'aire	26% (17%-35%)	Malta (46%) República Txeca (45%)	Dinamarca (9%) Irlanda (8%)
Qualitat de l'aigua de boca	21% (18%-23%)	Xipre i Bulgària (45%)	Dinamarca, Holanda i Finlàndia (5%)

Font 23.

- Un 36% dels europeus afirmen no patir cap d'aquests problemes, un 31% entre 3 i 5 i un 5% asseguren haver de conviure amb aquests problemes.
- El 81% dels europeus tenen accés fàcilment a àrees recreatives o verdes, un 79% a entitats financeres (referint-nos al seu emplaçament) i un 80% a Correus. En canvi l'accés a llocs culturals, cinemes i teatres és més limitat; només un 57% dels europeus hi accedeixen sense problemes. Els impediments són més pronunciats a les zones rurals que a les zones urbanes. Aquestes diferències són del 7% a França, Bèlgica i Itàlia, del 23% a la República Txeca i del 25% a Eslovènia i a Grècia.

- Aquests problemes si són de curta durada tan sols afecten la satisfacció amb l'habitatge, en canvi si són de llarga durada també afecten la satisfacció amb la pròpia salut.
- Al voltant d'un 6% dels europeus creuen que en els sis mesos posteriors a l'enquesta hauran de deixar la casa ja que no seran capaços de fer front a totes les despeses que aquesta comporta. Dins del quartil més baix un 8% té aquesta sensació mentre que en el quartil més alt només és el 4%.
- Gairebé un 30% de la gent ha tingut dificultats per pagar el lloguer o la hipoteca de la seva vivenda durant els 12 mesos previs a l'enquesta.

Exclusió social i participació en la comunitat

- L'exclusió social es mesura entre 1 i 5 on 1 és màxima integració i 5 màxima exclusió. La mínima integració es troba a Xipre (3'0), Bulgària (2'7), Grècia i la República Txeca (ambdós amb 2'5); en canvi Dinamarca (1'6), Alemanya (1'8), Àustria (1'9) i Suècia (1'9) són els països amb menor exclusió social.
- La norma general és que als Estats amb més exclusió la satisfacció amb la vida sigui menor. Tot i això, no és un fet que es compleixi a tot arreu com per exemple entre Alemanya i Xipre. El primer té una baixa exclusió social, ben al contrari que Xipre, però la seva satisfacció amb la vida dels dos és similar.
- L'exclusió social canvia segons si una persona és estudiant, jubilat, treballador, aturat, incapacitat etc. Els estudiants i els jubilats són els que pateixen menys exclusió social (2'09) seguits dels treballadors amb 2'10. En canvi, la gent que està aturada des de fa més de 12 mesos (2'76) i els incapacitats per treballar (2'81) són els que més exclosos se senten.
- Hi ha altres maneres de mesurar l'exclusió social com per exemple el MHI (Mental Health Index) que té valors entre 0 i 5, on el 0 és mai sentir-se sol i el 5 sentir-s'hi sempre. Les persones del quartil d'ingressos més alt presenten un 0'6 de MHI mentre que els que estan en el quartil més baix s'enfilen fins el 1'5.
- Un 27% dels europeus participen en activitats socials com clubs, associacions etc com a mínim una vegada al mes. En aquest àmbit destaquen Suècia, Dinamarca i Holanda. Per contra, la gent que no hi participa mai es troben sobretot a Bulgària, Romania i Letònia.

- Un 39% dels universitaris prenen part en aquestes activitats configurant el grup social que més hi participa.
- Al voltant d'un terç (34%) del quartil més alt participa en activitats socials com a mínim una vegada al mes. Quan ens referim al quartil més baix el percentatge disminueix fins el 21%.
- El 2007, un 37% dels europeus afirmaven que mai anaven a actes religiosos, xifra que el 2011 ha augmentat fins el 45%.
- Un 90% de la població de Polònia i un 86% a Grècia i Romania va a actes religiosos mentre que en països com França, Bèlgica o la República Txeca 2/3 parts de la població mai hi va.
- De la gent que participa en actes religiosos, un 45% participa en altres actes socials i un 35% va fer activitats de voluntariat en els últims 12 mesos. En canvi, de la gent que no participa en activitats religioses, un 38% participa en activitats socials i tan sols un 28% va fer activitats de voluntariat en els últims 12 mesos.
- El 17% de la població fa activitats de voluntariat regularment. Si no tenim en compte el temps ni la freqüència, un 32% dels europeus van fer algun tipus de feina de voluntariat durant els dotze mesos previs a l'enquesta.
- Si relacionem les activitats de voluntariat amb el grau d'educació, gairebé la meitat de les persones que tenen educació terciària (48%) hi van participar. En canvi d'aquelles persones que tan sols tenen educació secundària, només hi va participar un 29%.
- Àustria amb un 53% i Suècia i Irlanda (els dos 49%) són els països on el voluntariat està més estès ja que gairebé la meitat de la població o més hi contribueixen. Per l'altra costat, a Bulgària només ho fan un 13%, a Hongria un 17% i a Polònia un 19%.
- Els patrons d' implicació en política són diferents a cada Estat membre. Als països del sud presenten més tendència a les manifestacions i les protestes: a Grècia un 14% de la població hi va participar com a mínim un cop durant el 2011, França 14%, Xipre 12% i Espanya 11%. En canvi, als països del nord és més comú anar a mítings polítics o de sindicats i posar-se en contacte amb els polítics. Mirat des d'aquesta perspectiva, un

18% de la població de Suècia va participar en l'activitat política, 14'5% a Dinamarca i a Luxemburg.

Nivell de vida i carències

- Els Estats membres de la UE amb el PIB més alt tenen taxes d'ocupació més baixes en les zones rurals que en les regions urbanes. En canvi, en els països amb el PIB més baix, les taxes d'ocupació són més altes en les demarcacions urbanes que en les rurals.
- Tota la UE està patint un augment del cost de vida però en els països que no tenen l'euro, es veu clarament que també tenen una inflació⁴⁴ important.
- Al voltant d'un 45% dels habitants afirmen tenir, en mesures diferents, dificultats per arribar a finals de mes. Entre països aquest valor dista més ja que per un costat trobem que a Grècia hi ha un 87% de la població en aquesta situació mentre que a Luxemburg només un 17%.
- En els Estats membres de la UE amb un PIB alt, no hi ha diferència entre la població rural i urbana pel que refereix a arribar a final de mes. En canvi quan el PIB és baix, el 64% de les àrees rurals es troben en aquesta situació mentre en les regions urbanes és del 58%.
- En cas de necessitat de diners, un 70% de la gent, ho demanaria a la família, tot i que un 8% afirma que no seria capaç de retornar aquest “préstec informal”.
- La privació material es mesura per la incapacitat d'aconseguir 6 ítems que han estat determinats com a “essencials”. Aquests són: mantenir la casa a la seva temperatura adequada; pagar per unes vacances anuals d'una setmana fora de casa; menjar carn, pollastre o peix cada 2 dies com a mínim; comprar mobles nous; comprar roba de 1^a mà en vers de segona i convidar els amics a casa com a mínim una vegada al mes.
- La gent que es troba en el quartil d'ingressos més alt hi ha 0'5 ítems que no es poden permetre mentre que en el quartil més baix és de 2'4.
- A nivell europeu, la mitjana de satisfacció amb l'estàndard de vida és de 6'9.

---

⁴⁴ La inflació és l'augment continuat del nivell general de preus.

- Quan es va preguntar als enquestats com veien la seva situació financera respecte la que tenien un any abans, un 11% va contestar que millor, un 54% igual i un 35% pitjor.
- En canvi, quan els preguntaven com la veien a un any vista, la resposta d'un 15% era que anirà a millor, un 55% que es mantindria i un 30% que anirà a pitjor. Si s'analitza aquesta informació veiem que en els països on més ha afectat la crisi, el pessimisme és generalitzat; un 88% de la població grega creu que anirà a pitjor mentre que aquest opinió només la comparteixen un 17% dels habitants a Luxemburg.
- Un 22% de la gent amb menys ingressos afirma que veu probable perdre la feina en els següents 6 mesos mentre que dins la gent més rica, només ho pensen un 8%.

Serveis de salut i serveis públics

- Durant tota aquesta dimensió, els percentatges que es presentin no tindran en compte aquelles persones que es troben en hospitals, psiquiàtrics o qualsevol institució sanitària i o social.
- El 64% dels europeus afirmen que la seva salut és bona o molt bona. Mentre, hi ha un 9% que asseguruen tot el contrari, és a dir, que la seva salut és dolenta o molt dolenta (homes: 8%; dones: 10%).
- La satisfacció mitjana amb la salut personal és: 7'3. Tot i això, hi ha un 21% de la gent que la valoren amb un 5 o per sota. També hi ha diferències entre edats: la franja de 18-24 anys la qualifiquen amb 8'4 mentre que la gent de 65 anys o més li dona un 6'3. Si mirem els ingressos, la satisfacció del quartil més baix és 6'7 i la del més alt 7'8.
- Un 28% dels europeus presenten problemes crònics o de llarga durada tan físics com mentals. Si diferenciem els resultats segons el sexe obtenim que les dones tenen un 30% mentre que els homes se situen en el 26%.
- Els problemes crònics i les incapacitats són més freqüents a Finlàndia (45%), Estònia (40%) i Dinamarca (38%). En l'altre extrem hi trobem Malta i Itàlia amb un 15%, Grècia i Eslovàquia ambdós amb 18% i Eslovènia amb un 20%. Entre aquestes dues variables existeix una correlació negativa ja que en els països on hi ha més gent amb aquests problemes, hi ha el menor percentatge de gent que se sent incapacitada

degut a això. Per altra banda, en aquells països on menys gent pateix aquestes dificultats la gran majoria se senten limitats.

- Tres quartes parts dels europeus amb problemes crònics se senten limitats. Dins dels països amb baixos percentatges de limitació trobem: Suècia 53%, Bulgària 60%, Malta 64% i Finlàndia i Dinamarca 65%. A l'altra costat s'hi troben: Eslovàquia 85%, Bèlgica 86%, Lituània 87%, Grècia 89% i Eslovènia 90%.
- La qualitat de l'assistència sanitària varia molt entre els Estats membres. Els extrems els trobem a Àustria amb un 8'0 i a Bulgària amb un 4'5. Els europeus que afirmen que la seva salut és molt bona donen un 6'6 a l'assistència sanitària del seu país. En canvi, aquelles persones que diuen que tenen una salut molt dolenta puntuen l'assistència amb 5'6.
- De mitja, els europeus mesuren la qualitat de la sanitat pública amb un 6'3.
- Quan es pregunta per l'accés a l'assistència sanitària hi ha 5 factors generalitzats que el dificulten. Aquests són: temps d'espera per veure el metge; dificultat per aconseguir una cita amb el metge; preu d'una visita al metge; falta de temps degut a la feina o a altres responsabilitats i la distància fins la consulta.
- En general la majoria d'europeus estan més satisfets amb el transport públic (puntuat amb un 6'4), els serveis sanitaris (6'3) i a la infància (6'2) i els sistema educatiu (6'3) que amb els serveis d'atenció a llarg termini (5'8)⁴⁵ i els habitatges de protecció oficial (5'4). El sistema de pensions és el servei públic amb el qual els europeus han sigut més crítics (4'8).
- La gent que té 65 anys o més tendeix a valorar els serveis públics per sobre de la mitja. Puntua amb un 6'6 el transport públic, 6'5 els serveis sanitaris, 6'4 els serveis a la infància, 6'4 el sistema educatiu, 6'1 els serveis d'atenció a llarg termini, 5'8 els habitatges de protecció oficial i 5'4 sistema de pensions.

---

⁴⁵ En el nostre país dos exemples de servei d'atenció a llarg termini serien els geriàtrics o la Llei de dependència.

Vida familiar i social

- La mitjana europea de la mida de la llar és de 2'4 persones. En els extrems trobem a Dinamarca amb 2'0 persones i a Xipre amb 3'1.
- La franja d'edat de 18 a 24 anys és la que més es troba amb els amics. Gairebé tothom pertanyent a aquest grup veu els amics un cop per setmana i un 66% afirmen veure'ls cada dia o gairebé.
- La gent que degut a una malaltia o una incapacitat no poden treballar són les que menys contacte tenen. Aquest fet no només es dona cara a cara, sinó que també per les xarxes socials o el mòbil; per tant, tot i tenir més temps lliure, són un dels col·lectius més exclosos.
- 1/3 tant d'homes com de dones creuen que haurien de passar més temps amb la família i un 42% també els agradaria gastar més temps en les seves aficions personals.
- Les dones i els homes que tenen fills tenen opinions oposades. Les dones voldrien passar més temps en les seves pròpies aficions mentre que els homes afirmen que haurien de passar més temps amb les seves famílies.
- Quan es necessiten diners, hi ha un 73% de dones que els demanarien a la família i només un 10% als amics. En canvi, només un 66% dels homes té la família com a primera opció i un 14% els amics.
- Quan els més joves necessiten alguna persona amb qui parlar acudeixen en primer lloc als amics. Mentre que quan necessiten diners o feina ho demanen a la família. En canvi, quan la gent més gran necessita parlar, la tendència és buscar aquesta persona en un àmbit familiar.
- La satisfacció amb la vida familiar pateix canvis molt petits quan es mira en relació a l'edat. Dels 18 als 34 anys, es valora amb un 8'0 mentre que els grups de més edat puntuen la satisfacció amb la vida amb un 7'8.
- Els homes de qualsevol edat estan més satisfets amb la vida que les dones en qualsevol àmbit: edat, estat laboral, ingressos etc.

Un cop fetes aquestes relacions entre variables la UE va extreure unes conclusions generals a nivell europeu (font 23) i també va fer un conjunt de propostes per tal de millorar la vida de diversos col·lectius o diverses regions (font 24).

Key findings

- People with low incomes are more likely to have experienced negative financial consequences in the previous 12 months and to report more difficulties in making ends meet. This group also report more problems with work-life balance, health and access to health services.
- Unemployment – and long-term unemployment in particular – has a huge impact on subjective well-being. The highest level of social exclusion is found among the long-term unemployed.
- Women working full time are more likely than men to report problems with work-life balance, which highlights the issue in an increasingly female labour force. Also, women tend to be less satisfied than men with some public services, especially long-term care and health services.
- Countries that report a better quality of life are those in the northern and western parts of the EU, while those expressing more disadvantages are mainly from southern and eastern Europe.
- Optimism about the future was expressed by fewer than 30% of people in Greece, Slovakia and Portugal, and by over 80% in Denmark and Sweden.
- Levels of satisfaction with one's personal situation remain relatively high across Member States – higher than satisfaction with the quality of society or the local environment.
- Over one in three respondents said that their financial situation was worse than 12 months previously – particularly people with low incomes, and those in the 50 to 64 age bracket.
- The most vulnerable groups – the lowest income quartile, the long-term unemployed, older people in central and eastern Europe – show the greatest decline in subjective well-being between the surveys.
- Family continues to play a major role in all countries as the basis of social contacts and the main source of support in meeting daily or urgent needs. Involvement in unpaid work, notably childcare and care of the elderly, remains at a high level.
- There is declining trust in public institutions, specifically in governments and parliaments at national level. This is particularly evident in the countries most affected by the economic crisis.

Font 24. Conclusions de l'EQLS 2012

Policy pointers

In a wide-ranging survey like the EQLS there will be many issues of relevance for policy, especially as there now is more information on trends over time. Each of the individual chapters has highlighted a number of key findings that call for policy measures. In this section, a small number of general results are identified where policy could contribute to strengthen and improve integration of the social dimension in response to the economic crisis.

- Life satisfaction is associated with income but also consistently with poor health. Both health inequalities in general but especially the poor health of older people in central and eastern Europe demands attention. These older people also feel more socially excluded in their countries, unlike their counterparts in western Europe.
- The impact of the crisis on life satisfaction may not be evident immediately, but declines in happiness and optimism are already apparent. There is a need to prevent a downward spiral in public confidence with a role for media as well as government here.
- While the focus for policymakers should be foremost on vulnerable groups, many people who at first sight seem advantaged (with good income, good quality housing) are struggling with certain problems related to employment, debts, housing insecurity and access to services.
- The role of the family appears ever more pertinent to managing problems of everyday life, and in particular the role of women in care has not diminished. However, there are some increasing difficulties in reconciling work with family life and a need to recognise especially those with regular eldercare responsibilities.
- Many people wish to change their working hours, and especially to reduce long working hours. More flexible working time arrangements are needed, also to enable men to have more involvement in family life.
- The disadvantaged situation of people outside employment is stark, and the negative impact of unemployment appears greater with longer duration – reflected in reduced life satisfaction, greater social exclusion and lower trust in others. Resources should be invested to retain the link to employment as long as possible and to support a return to the labour market.
- There is an increased perception of rifts between racial and ethnic groups and a growing proportion of people identify tensions between the rich and poor. Such social tensions are especially noted among those who are most disadvantaged by low income or unemployment and the risks to social cohesion should be acknowledged.
- Educational attainment is important not only for job prospects but for social integration; low educational attainment has a stronger negative affect on perceived social exclusion in the central and eastern European countries, underlining the need to reinforce educational opportunities for all.
- Not all measures to address social exclusion can be through the labour market or even through improving income; people involved in associations and doing voluntary work feel less excluded. However, voluntary work is unevenly distributed across countries even if one fifth of Europeans would like to spend more time volunteering. Such voluntary activity is not necessarily a natural consequence of interest and frameworks need to be developed to enable more active involvement in local society.
- While quality of housing appears to have improved for many, perceived security of tenure has declined, particularly among people with a mortgage, and this appeared to affect all income groups. Measures are needed to increase housing security, and prevent hardship, avoiding evictions and helping people to reorganise payments or move into lower-cost accommodation.
- The cost of services appears to constitute an important barrier for access to child care and long-term care, and is increasingly a problem for access to health services. In the current economic crisis with reductions in some public services and falling incomes for some client groups it is important to be attentive to greater risks of exclusion for these services.
- An increasing number of births are outside marriage and increasing numbers of children are living in lone parent households often struggling to make ends meet; in fact single parent households are disadvantaged in most domains of quality of life. It is important to address not only the income situation of these households but their social and employment integration.
- There is declining trust in key political institutions, specifically in governments and parliaments at national level. This is particularly evident in the countries most affected by the economic crisis and calls for a major effort to improve confidence in national institutions.
- There is a need to increase opportunities for civil and political involvement. With diminishing numbers attending traditional meetings or contacting a politician, greater attention is being drawn to petitions and use of the internet; however, such involvement is lower among older people and in a number of Member States, prompting the need for more options for engagement with local community politics.

Font 25. Propostes de l'Eurofounda
per millorar la qualitat de vida.

PART PRÀCTICA

*“La qualitat és més important que la quantitat. Un
“home-run” és millor que dos dobles”.*

(Steve Jobs)

7. Dimensions

L'objectiu principal d'aquest treball és crear un indicador de benestar a partir d'indicadors més específics però que per si sols ja donen informació important. Per això, un cop analitzats diferents indicadors, sobretot els dos més importants: el de l'OCDE (*"How's life?"*) i l'EQLS, he definit tres dimensions que vertebraran el meu indicador: dimensió social, dimensió econòmica i dimensió psicològica.

7.1. Dimensió social

Dins de la dimensió social hi ha 3 subapartats: educació, medi ambient i salut. Per mesurar cadascun d'aquests conceptes he utilitzat els següents indicadors:

Educació: PISA

Medi ambient: petjada ecològica (en hectàrees) i emissió de CO₂ (en tones mètriques per càpita).

Salut: esperança de vida sana al néixer.

Per l'educació només he utilitzat un indicador: PISA, amb l'objectiu de mesurar les capacitats d'aquelles persones que estan a punt d'entrar al mercat laboral i per tant, comencen a ser productives per la societat. Tot i haver-hi altres indicadors d'educació, no n'hi ha cap que afegixi informació a aquest ni que doni informació suficientment important com per introduir-lo.

Pel que fa al medi ambient, he escollit dos variables ja que les emissions de CO₂ per càpita mostren les pautes de consum i de producció d'un país igual que la petjada ecològica. Ambdós seran negatius ja que una si tenim una petjada ecològica més petita significa que per satisfer les necessitats necessitem menys recursos i estem afavorint a la sostenibilitat ambiental. Per la mateixa raó, les emissions de CO₂ també es calcularan com a indicador negatiu.

Finalment, és interessant analitzar l'esperança de vida sana per mesurar la salut. És un indicador que no ens mostra el nombre d'anys viscuts com ho fa l'esperança de vida, sinó que ens evidencia quants d'aquests anys s'han viscut de manera sana, sense malalties ni lesions. En definitiva, ens està ensenyant la mitja d'anys que s'espera que un recent nascut visqui amb benestar. Només he utilitzat un indicador ja que, igual que l'educació, no n'hi ha cap que porti informació tan important com aquest pel que fa al nivell del benestar.

7.2. Dimensió econòmica

En aquesta dimensió no hi ha subapartats, simplement he utilitzat 2 índexs (PIB per càpita i taxa d'atur) i el coeficient de Gini.

El PIB/càpita (en US\$ actuals), tot i que ha estat criticat, té les seves virtuts ja que ens mostra si un país està capacitat i en cas afirmatiu, fins a quin punt, per dur a terme un seguit de mesures o d'activitats que afavoreixin el benestar. Tot i això, com que no és el mateix passar de 10 u.m. a 110 u.m. que de 100.000 u.m. a 100.100 u.m., la relació entre el PIB i el benestar és logarítmica. Per aquest motiu he utilitzat el $\ln(\text{PIB/càpita})$. Com que el valor absolut del PIB/càpita no és real del tot, he inclòs el coeficient de Gini per tenir en compte les desigualtats. D'aquesta manera, no es premia a aquells països amb molta renda per càpita sinó a aquells amb rendes no tant espectaculars però amb distribucions més equitatives. En aquest indicador els valors de Gini tant finals com inicials són sobre 100.

La taxa d'atur ens mostra el percentatge de persones que estan en edat de treballar i volen fer-ho però que el mercat laboral no ha estat prou potent com per absorbir-los. Aquest indicador també serà mesurat negativament ja que l'atur a nivells mínims és l'òptim, cosa que significa que tothom qui vol, pot treballar i que aquesta persona enlloc de ser una despesa per l'Estat és una font d'ingressos i d'ingressos potencials pel sector privat (si es treballa, es cobra i es tenen diners per gastar).

7.3. Dimensió psicològica

Pel que fa a la dimensió psicològica només he utilitzat un indicador per 2 motius. El primer és perquè així com el PIB és gairebé mundial, els indicadors psicològics no es fan a nivell global sinó que són projectes duts a termes per petits grups que analitzen una part molt concreta d'una regió geogràfica determinada, com per exemple, analitzar el benestar dels alumnes de primer de grau d'universitat de la ciutat de Barcelona. L'altre motiu és que, per molts indicadors amb fórmules i ponderacions que utilitzi, el que diu una persona sobre ella mateixa i sobre el que sent és sempre més fiable que el PIB o qualsevol altre indicador d'aquest estil. Per la falta de fonts ja esmentada, he decidit que per aquest índex utilitzaré els resultats del benestar subjectiu de la OCDE ja que abasten la majoria de països en els quals es pot aplicar aquest indicador.

8. Transformació de les variables i càlcul

Per unir tots els índexs i aconseguir un únic valor numèric, primer he convertit tots els valors en nombres de 0 a 100 i després els he agrupat, en subapartats i dimensions. No tots els indicadors han necessitat que els transformés. Inicialment, he hagut de determinar si els indicadors són negatius o positius, és a dir, si la informació que proporcionen és millor que tingui valors alts o valors baixos. En el cas que es compleixi que “com més alt millor”, he aplicat la fórmula que s'utilitza en l'IDH multiplicada per 100:

$$\frac{Valor - Valor\ mínim}{Valor\ màxim - Valor\ mínim} \times 100$$

En el cas contrari (que els valors més baixos siguin els millors), la fórmula que he utilitzat és:

$$1 - \left(\frac{Valor - Valor\ mínim}{Valor\ màxim - Valor\ mínim} \times 100 \right)$$

No tots els indicadors han hagut de passar per aquest procés ja que ja estaven sobre un índex 100 o en potència de 10 (com la dimensió psicològica). Els que han necessitat aquest càlcul previ són: l'esperança de vida sana (positiu), la petjada ecològica (negatiu), el PIB per càpita (positiu), l'emissió de gasos (negatiu) i PISA (positiu). Com que la mitjana geomètrica és un producte, els països que contenen el valor mínim de les variables esmentades en la oració anterior tindran un 0 i en conseqüència el seu indicador serà 0. Per corregir-ho, he utilitzat el valor del país anterior a aquests, és a dir, el valor positiu més gran o més petit depenent del cas. En el cas de PISA, previ a aquest pas he hagut de fer la mitjana geomètrica entre els resultats de matemàtiques, de llengua i de ciències.

Educació: $PISA^{46} = \sqrt[3]{\text{Matemàtiques} \times \text{Lectura} \times \text{Ciències}}$

---

⁴⁶ Les tres variables (matemàtiques, lectura i ciències) estan expressades en puntuació mitjana per país.

Un cop establerts els valors entre 0 i 10 , he fet la mitjana geomètrica de cada subapartat dins la dimensió social per obtenir-ne un únic valor amb el qual he tornat a fer la mitjana geomètrica per obtenir el valor de la dimensió social. Aquest últim pas també l'he fet amb les tres variables de la dimensió econòmica. Finalment, a l'obtenir un únic valor per cada dimensió he fet la mitjana geomètrica entre les 3 dimensions i he obtingut el valor del benestar del país. He utilitzat la mitjana geomètrica ja que disminueix el valor final si dues variables són molt diferents, és a dir, la mitjana aritmètica de 6 i 10 és 8 igual que la de 8 i 8, però quan es fa la mitjana geomètrica, s'obté que pel primer parell de dades és al voltant de 7,74 ($\sqrt{60}$) mentre que per 8 i 8 és 8 ($\sqrt{64}$). El procés explicat és el següent:

Educació: PISA

Medi ambient: $\sqrt{\text{Emissions de CO}_2 \times \text{Petjada ecològica}}$

Salut: Esperança de vida sana

Dimensió social: $\sqrt[3]{\text{Educació} \times \text{Medi ambient} \times \text{Salut}}$

Dimensió econòmica: $\sqrt[3]{\text{PIB per càpita} \times \text{Coeficient de Gini} \times \text{Taxa d'atur}}$

Dimensió psicològica: *Resultats OCDE* x 10

El meu índex és:

$\sqrt[3]{\text{Dimensió social} * \text{Dimensió econòmica} * \text{Dimensió psicològica}}$

La disparitat d'índexs i variables utilitzats delimiten l'ús de l'indicador a aquells països que tinguin totes les dades disponibles. Degut a la disparitat de fonts en l'extracció de dades, cal destacar la procedència d'aquestes. Per *PISA* he extret les dades de l'informe que es va fer el 2012 que té per títol: *Resultados de PISA 2012 en Foco*.⁴⁷ Pel que fa a les *emissions de CO₂* (2010), els valors estan extrets de dades del Banc Mundial⁴⁸ així com el *PIB per càpita*⁴⁹(2013) i la *taxa d'atur*⁵⁰ (2012). La variable *petjada ecològica* pren els valors de l'informe del HPI del 2012 que rep el títol de: *The Happy Planet*

⁴⁷ Veure annex 3 .

⁴⁸ <http://datos.bancomundial.org/indicador/EN.ATM.CO2E.PC>

⁴⁹ <http://datos.bancomundial.org/indicador/NY.GDP.PCAP.CD>

⁵⁰ <http://datos.bancomundial.org/indicador/SL.UEM.TOTL.ZS>

*Index: 2012 Report*⁵¹. Els resultats pel *coeficient de Gini* són els que temporalment estan més allunyats ja que són de l'informe: *Desigualdad Global: La distribución del ingreso en 141 países*⁵² que conté dades del 2007 i del 2008. Els valors per l'*esperança de vida sana* s'han extret de *Estadísticas Sanitarias Mundiales 2014*⁵³, informe fet per la OMS. Degut a la ja esmentada dificultat en l'obtenció dades de naturalesa psicològica, els valors per aquesta variable han estat extrets de l'informe *How's life*⁵⁴ de la OCDE publicat al 2012. Aquest indicador ha estat creat amb l'objectiu de que cada cop que s'actualitzin les dades d'una de les variables, l'indicador també canviï les dades anteriors per les més recents i així es vagi actualitzant progressivament.

---

⁵¹ Veure annex 4.

⁵² Veure annex 5.

⁵³ Veure annex 6.

⁵⁴ <http://www.oecdbetterlifeindex.org/es/topics/life-satisfaction-es/>

9. Ús de l'indicador

Tots els índexs utilitzats demostren que l'indicador creat és per aquells països del primer món més desenvolupats en els que la religió no interfereix en la llibertat, no estan en guerra ni sota règims militars, és a dir, en les democràcies. En cas que es volgués aplicar a Estats que no són democràtics, les variables serien diferents ja que s'hauria de donar més importància a la falta de llibertat i d'expressió i a tots aquells aspectes més primordials que no dono al meu indicador perquè són requisits per utilitzar-lo. Les dimensions també serien diferents si es volgués calcular el benestar de països subdesenvolupats. En aquest cas les variables haurien de tenir l'objectiu de mesurar el percentatge de població que té unes condicions mínimes de vida com accés a aigua potable, a educació o a un habitatge amb unes condicions mínimes o la taxa de mortalitat per malaltia com el SIDA o la malària.

El mètode utilitzat per convertir totes les variables en valors entre 0 i 100 implica conèixer el valor màxim i el valor mínim, per tant és necessari precisar els països en els quals es pot implicar aquest indicador. Els països escollits són aquells que tenen resultats per totes les variables i que per tant, es pot construir l'índex. Aquests són: Alemanya, Austràlia, Àustria, Bèlgica, Brasil, Canadà, Corea, Dinamarca, República Eslovaca, Eslovènia, Espanya, Estats Units, Estònia, Federació Russa, Finlàndia, França, Grècia, Holanda, Hongria, Irlanda, Israel, Itàlia, Japó, Luxemburg, Mèxic, Noruega, Nova Zelanda, Polònia, Portugal, Regne Unit, República Txeca, Suècia, Suïssa, Turquia i Xile.

10.Exemple

A continuació presento un exemple del procediment explicat. L'objectiu és calcular el benestar de Suïssa. Les dades de les que disposem i que necessitem es presenten a la taula següent:

Variable	Valor inicial de la variable	Valor màxim	Valor mínim
<i>PISA</i>	Matemàtiques: 531	Un cop ja feta la mitjana geomètrica: 542'61 (Corea)	Ídem: 401'92 (Brasil)
	Lectura: 509		
	Ciències: 505		
<i>Emissions CO₂</i>	5'0	21'4 (Luxemburg)	2'2 (Brasil)
<i>Petjada ecològica</i>	5'0	10'7 (Luxemburg)	2'6 (Turquia)
<i>Esperança de vida sana</i>	73	75 (Japó)	61 (Federació Russa)
<i>PIB per càpita</i>	80.477	111.162 (Luxemburg)	10.307 (Mèxic)
<i>Índex de Gini</i>	31'1	No és necessari	No és necessari
<i>Taxa d'atur</i>	4'2	No és necessari	No és necessari
<i>Indicador psicològic</i>	10	No és necessari	No és necessari

Dimensió social

Educació: $PISA = \sqrt[3]{531 \times 509 \times 505} = 514'87$

Un cop es té la mitjana geomètrica, s'utilitza la fórmula de l'IDH per transformar aquesta xifra en una escala de 0 a 100:

$$\frac{\text{Valor} - \text{Valor mínim}}{\text{Valor màxim} - \text{valor mínim}} \times 100 = \frac{514'87 - 401'92}{542'61 - 401'92} \times 100 = 80'29$$

Medi ambient: s'utilitza la fórmula anterior per les dues variables:

Emissions de CO₂, com que és una variable negativa s'usa 100 menys la fórmula anterior:

$$100 - \frac{5'0 - 2'2}{21'4 - 2'2} \times 100 = 85'42$$

Petjada ecològica (ídem):

$$100 - \frac{5'0 - 2'6}{10'7 - 2'6} \times 100 = 70'37$$

Per tant, el medi ambient és:

$$\sqrt[2]{85'42 \times 70'37} = 77'53$$

Salut: esperança de vida sana

$$\frac{73 - 61}{75 - 61} \times 100 = 85'71$$

En conclusió, la dimensió social té el valor de:

$$\sqrt[3]{80'29 \times 77'53 \times 85'71} = \mathbf{80'11}$$

Dimensió econòmica

PIB per càpita:

$$\frac{\ln(80.477) - \ln(10.307)}{\ln(111.162) - \ln(10.307)} \times 100 = 86'42$$

Índex de Gini: com que una societat com més pròxim a l'1, més desiguals, en aquesta variable s'ha de donar més pes a aquelles variables que estiguin pròximes al 0. Per aconseguir-ho, es resta 100 menys el valor:

$$100 - \text{valor} = 100 - 31'1 = 68'9$$

Taxa d'atur: igual que Gini:

$$100 - 4'2 = 95'8$$

Per tant, el valor que representa la dimensió econòmica queda de la següent manera:

$$\sqrt[3]{86'42 \times 68'9 \times 95'8} = \mathbf{82'93}$$

Mesurant la qualitat de vida: creació d'un indicador de benestar

Dimensió psicològica: l'indicador psicològic està en una escala sobre 10. Només cal multiplicar-lo per 10 per aconseguir una escala sobre 100:

$$10 \times 10 = \mathbf{100}$$

Com que ja tenim tots els valors pertinents, ja podem calcular l'indicador de benestar de Suïssa

$$\text{Indicador de benestar de Suïssa} = \sqrt[3]{81'11 \times 82'93 \times 100} = \mathbf{87'62}.$$

87'62 sobre 100 és el valor que el meu indicador dóna al benestar de Suïssa. Aquest procediment seria idèntic per tots els països.

11. Taules

A continuació trobem tres taules. La primera (font 26) conté els valors inicials de cada país per cada variable, per exemple el PIB per càpita o les emissions de CO₂ en tones. PISA 1 fa referència a les matemàtiques, PISA 2 a la lectura i PISA 3 a les ciències. Les sigles E.V.S. corresponen a l'esperança de vida sana. En canvi, a la segona taula (font 27) trobem els valors ja convertits. És a dir, aquells que ja estan en una escala sobre 100 i que s'haurien d'introduir en les mitjanes geomètriques corresponents. Cal destacar que en aquesta segona taula hi ha hagut correccions per tal que Brasil, Federació Russa, Luxemburg i Mèxic no tinguessin indicador de benestar 0. Com que alguna de les variables d'aquests països és 0 degut a que tenen el valor mínim, el fet de que l'indicador sigui un conjunt de multiplicacions fa que a l'haver-hi un 0, el resultat final també sigui 0. Per aquesta raó, en les variables iguals a 0 s'ha introduït el valor que, en una escala descendent, els precedeix. Aquests canvis han estat: a Brasil introduir 8'24 a PISA; 21'43 a l'esperança de vida sana de la Federació Russa; 19'79 a les emissions de CO₂ de Luxemburg i 29'63 a la seva petjada ecològica i 5'00 a l'indicador psicològic de Mèxic. En aquestes dues primeres taules l'ordre és alfabètic de A a Z segons el nom català dels països. Finalment a la tercera (font 28) trobem el valor de cada dimensió i l'indicador de benestar de cada país. A diferència de les dues anteriors, aquesta taula està ordenada per ordre descendent en base al valor de l'indicador de cada país.

País	PISA1	PISA2	PISA3	Emissions CO2	Petjada ecològica	E.V.S.	PIB per càpita	Gini	Taxa aur	L. Psicològic
Alemanya	514	508	524	9,1	4,6	71	45.085	30	5,4	7,3
Austràlia	504	512	521	16,9	6,7	73	67.468	33,5	5,2	8,7
Àustria	506	490	506	8,0	5,3	71	49.054	26,7	4,3	9,1
Bèlgica	515	509	505	10,0	7,1	71	45.387	25,7	7,5	7,8
Brasil	391	410	405	2,2	2,9	61	11.208	47,7	6,9	8,1
Canadà	518	523	525	14,7	6,4	72	51.958	31,5	7,2	9,4
Corea	554	536	538	11,5	4,6	73	25.977	29,2	3,2	4,2
Dinamarca	500	496	498	8,3	8,3	70	58.894	25	7,5	9,4
Eslovàquia	482	463	471	6,7	4,7	67	17.689	23	13,9	4,0
Eslovènia	501	481	514	7,5	5,2	70	22.729	25,4	8,8	4,1
Espanya	484	488	496	5,8	4,7	73	29.118	31,3	25,2	4,7
Estats Units	481	498	497	17,6	7,2	70	53.143	36	8,1	7,5
Estònia	521	516	541	13,8	4,7	67	18.478	32	10,1	2,1
Federació Russa	482	475	486	12,2	4,4	61	14.612	46,2	5,5	2,7
Finlàndia	519	524	545	11,5	6,2	71	47.219	26	7,6	8,9
França	495	505	499	5,6	4,9	72	41.421	28	9,9	6,4
Grècia	453	477	467	7,8	4,9	71	21.910	33,5	24,2	0,0
Holanda	523	511	522	11,0	6,3	71	47.617	27,8	5,3	8,8

País	PISA1	PISA2	PISA3	Emissions CO2	Pejada ecològica	E. V.S.	PIB per capítm	Cini	Taxa d'atur	I. Psicològic
Hongria	477	488	494	5,1	3,6	66	13.134	27,7	10,9	0,6
Irlanda	501	523	522	8,8	6,2	71	47.400	30,7	14,7	6,7
Israel	466	486	470	9,3	4,0	72	36.151	37	6,9	7,8
Itàlia	485	490	494	6,9	4,5	73	34.619	33,3	10,7	4,2
Japó	536	538	547	9,2	4,2	75	38.492	35,9	4,3	4,1
Luxemburg	490	488	491	21,4	10,7	72	111.162	23,4	5,1	7,9
Mèxic	413	424	415	3,8	3,3	67	10.307	45,9	4,9	8,9
Noruega	489	504	495	11,7	4,8	71	100.819	24,1	3,2	9,7
Nova Zelanda	500	512	516	7,2	4,3	72	41.556	32,6	6,9	8,4
Polònia	518	518	526	8,3	3,9	67	13.432	29,7	10,1	3,4
Portugal	487	488	489	5,0	4,1	71	21.035	35,9	15,6	1,4
Regne Unit	494	499	514	7,9	4,7	71	39.337	35,8	7,9	7,2
República Txeca	499	493	508	10,7	5,3	69	18.861	25,3	7	6,5
Suècia	478	483	485	5,6	5,7	72	58.269	23	8	8,9
Suïssa	531	509	505	5,0	5,0	73	80.477	31,1	4,2	10,0
Turquia	448	475	463	4,1	2,6	65	10.946	43,9	9,2	0,5
Xile	423	398	420	4,2	3,2	70	15.732	43,4	6,4	6,1

Font 26. Taula amb els valors absoluts i les respectives unitats de cada variable.

País	PISA	Emissions CO2	Petjada ecològica	E.V.S.	PIB per cà	Gini	Taxa d'atur	I. Psicològic
Alemanya	80,58	64,06	75,31	71,43	62,05	70,00	94,60	73,00
Austràlia	78,45	23,44	49,38	85,71	79,00	66,50	94,80	87,00
Àustria	70,15	69,79	66,67	71,43	65,60	73,30	95,70	91,00
Bèlgica	76,57	59,38	44,44	71,43	62,33	74,30	92,50	78,00
Brasil	8,24	100,00	96,30	21,43	3,52	52,30	93,10	84,00
Canadà	85,35	34,90	53,09	78,57	68,02	68,50	92,80	94,00
Corea	100,00	51,56	75,31	85,71	38,87	70,80	96,80	42,00
Dinamarca	68,29	68,23	29,63	64,29	73,29	75,00	92,50	94,00
Eslovàquia	49,77	76,56	74,07	42,86	22,71	77,00	86,10	40,00
Eslovènia	68,64	72,40	67,90	64,29	33,25	74,60	91,20	41,00
Espanya	62,12	81,25	74,07	85,71	43,67	68,70	74,80	47,00
Estats Units	63,98	19,79	43,21	64,29	68,97	64,00	91,90	75,00
Estònia	88,12	39,58	74,07	42,86	24,55	68,00	89,90	21,00
Federació Russa	56,19	47,92	77,78	21,43	14,68	53,80	94,50	27,00
Finlàndia	90,48	51,56	55,56	71,43	64,00	74,00	92,40	89,00
França	69,47	82,29	71,60	78,57	58,49	74,00	90,10	64,00
Grècia	45,24	70,83	71,60	71,43	31,71	66,50	75,80	5,00
Holanda	82,96	54,17	54,32	71,43	64,35	72,20	94,70	88,00

País	PISA	Emissions CO2	Pejxada ecològica	E.V.S.	PIB per càpita	Gini	Taxa d'atur	I. Psicològic
Hongria	59,96	84,90	87,65	35,71	10,19	72,30	89,10	6,00
Irlanda	80,54	65,63	55,56	71,43	64,16	69,30	85,30	67,00
Israel	51,18	63,02	82,72	78,57	52,77	63,00	93,10	78,00
Itàlia	62,36	75,52	76,54	85,71	50,95	66,70	89,30	42,00
Japó	98,37	63,54	80,25	100,00	55,41	64,10	95,70	41,00
Luxemburg	62,37	19,79	29,63	78,57	100,00	71,60	94,90	79,00
Mèxic	10,94	91,67	91,36	42,86	2,53	53,10	95,10	89,00
Noruega	66,84	50,52	72,84	71,43	95,89	75,90	96,80	97,00
Nova Zelanda	76,32	73,96	79,01	78,57	58,63	67,40	93,10	84,00
Polònia	84,40	68,23	83,95	42,86	11,14	70,30	89,90	34,00
Portugal	61,19	85,42	81,48	71,43	30,00	64,10	84,40	14,00
Regne Unit	71,32	70,31	74,07	71,43	56,32	64,20	92,10	72,00
República Txeca	69,69	55,73	66,67	57,14	25,41	74,70	93,00	65,00
Suècia	56,91	82,29	61,73	78,57	72,84	77,00	92,00	89,00
Suïssa	80,29	85,42	70,37	85,71	86,42	68,90	95,80	100,00
Turquia	42,61	90,10	100,00	28,57	2,53	56,10	90,80	5,00
Xile	8,24	89,58	92,59	64,29	17,78	51,60	93,60	61,00

Font 27. Valors que ja estan en una escala de 0 a 100 i que són els utilitzats a l'indicador.

País	D. social	D. econòmica	D. psicològica	Indicador de benestar
Suïssa	81,11	82,93	100,00	87,62
Noruega	66,16	88,98	97,00	82,96
Àustria	69,92	77,20	91,00	78,90
Suècia	68,31	80,21	89,00	78,71
Finlàndia	70,20	75,92	89,00	77,99
Canadà	66,09	75,62	94,00	77,74
Nova Zelanda	77,10	71,65	84,00	77,42
Holanda	68,50	76,06	88,00	77,11
Dinamarca	58,23	79,81	94,00	75,88
Austràlia	61,16	79,27	87,00	74,99
Alemanya	73,67	74,34	73,00	73,67
Bèlgica	65,50	75,38	78,00	72,76
Regne Unit	71,64	69,31	72,00	70,97
França	74,83	73,06	64,00	70,47
Israel	66,22	67,64	78,00	70,43
Luxemburg	49,14	87,91	79,00	69,88
Irlanda	70,30	72,39	67,00	69,86
Estats Units	49,36	74,03	75,00	64,96
Japó	88,89	69,79	41,00	63,36
República Txeca	62,38	56,10	65,00	61,04
Corea	81,13	64,34	42,00	60,30
Espanya	74,47	60,77	47,00	59,69
Itàlia	74,07	67,20	42,00	59,35
Eslovènia	67,64	60,93	41,00	55,28
Eslovàquia	54,36	53,20	40,00	48,72
Xile	36,40	44,12	61,00	46,10
Polònia	64,93	41,29	34,00	45,00
Mèxic	35,01	23,38	89,00	41,76
Estònia	58,92	53,14	21,00	40,36
Brasil	25,88	25,78	84,00	38,27
Portugal	71,44	54,55	14,00	37,93
Federació Russa	41,89	42,10	27,00	36,25
Grècia	61,28	54,27	5,00	25,52
Hongria	56,95	40,34	6,00	23,98
Turquia	48,71	23,45	5,00	17,87

Font 28. Valors per cada dimensió i indicador de benestar per país.

12. Conclusions

Després d'un any treballant sobre els indicadors de benestar, puc afirmar haver complert tots els objectius finals. Les conclusions a les que he arribat són:

- La diferència entre benestar i qualitat de vida és un tan difusa i tot i que es diferenciïn perquè el benestar es considera més subjectiu que la qualitat de vida, en molts àmbits s'utilitzen com a termes sinònims ja que s'abandonen els matisos.
- El benestar o qualitat de vida es mesura a través de molts indicadors tan a nivell econòmic com social i psicològic. Destaquen: el PIB per càpita (tot i que amb correccions com l'índex de Gini), l'IDH, el HPI, l'escala de benestar psicològic RYFF, PANAS, l'escala de satisfacció amb la vida, "How's life?" de la OCDE i l'EQLS.
- Els dos grans indicadors que mesuren el benestar sobre els nostre territori i en regions veïnes són "How's life?" de la OCDE i l'EQLS ja que contemplen gran varietat d'àmbits. Aquests dos, tot i perseguir el mateix objectiu, mesuren el benestar de manera molt diferent. Mentre la OCDE ho fa partir d'indicadors basats en dades estadístiques, l'EQLS està basat en enquestes.
- Després d'analitzar els indicadors ja existents he estat capaç de crear el meu propi indicador. Aquest està dividit en tres dimensions: dimensió social, dimensió econòmica i dimensió psicològica. La primera està dividida en educació que es mesura amb PISA; medi ambient mesurat amb la petjada ecològica i les emissions de CO₂ i la sanitat representada per l'esperança de vida sana. En la segona dimensió figuren la taxa d'atur, el PIB per càpita i l'índex de Gini. Finalment per la dimensió psicològica he utilitzat les dades de la OCDE referents al benestar subjectiu.

La metodologia en aquest treball es pot dividir en dues variants: la metodologia utilitzada per les grans organitzacions que mesuren el benestar i la metodologia que he utilitzat jo en el meu indicador. El procediment que segueixen les institucions internacionals no és estàndard ja que n'hi ha que únicament es basen en valors positius, com l'IDH i d'altres que també n'incorporen de negatius com el HPI. En aquests últims casos s'utilitzen diferents operacions matemàtiques com la resta o la divisió per

introduir la negativitat d'una variable. Indistintament de la connotació de les variables, gairebé totes les fórmules dels indicadors són diferents. En el cas del PIB, el HPI, l'índex de Gini i PISA les operacions són bàsiques (sumes i divisions), ara bé l'IDH fa primer una conversió dels valors en una escala de 0 a 1 i després en fa una mitjana geomètrica. La conversió dels valors també és utilitzada per la OCDE, tot i que en aquest cas és a una escala sobre 10. L'EQLS, extreu les dades d'enquestes i per tant, no utilitza fórmules sinó que fa una mitjana dels resultats i els extrapola a tota la població. Per tant, veiem que tot i que tots tenen objectius similars, el procediment és diferent en cada indicador. Això aporta a afirmar que no és tan important la fórmula com els valors en sí.

De tota aquesta informació he extret la metodologia emprada en el meu indicador. El doble ús de la mitjana geomètrica m'ha servit per aglutinar dades i alhora no permetre que amb variables molt desiguals es puguin aconseguir valors molt alts. L'altre punt que cal destacar del meu indicador és l'ús de la fórmula de conversió de l'IDH. Aquesta fórmula m'ha permès unificar variables de naturalesa molt diversa.

En quant a les conclusions de contingut, destaca la diversitat d'indicadors que hi ha per mesurar la *qualitat de vida*, i a més tenint en compte que n'hi ha molts per països subdesenvolupats o amb realitats particulars que no han estat ni mencionats. La varietat d'indicadors és deguda a la, encara més gran, pluralitat de variables. Cada fórmula utilitza variables diferents, totes importants en el benestar. En aquest cas, els dos grans indicadors estan un pas per endavant ja que aglutinen tot tipus de variables i no exclouen altres amb la mateixa importància. Degut a les limitacions que té un treball de recerca de batxillerat, el meu indicador es troba entre mig d'aquells que porten 3 variables com l'IDH o el HPI i dels grans indicadors de la OCDE o de la Unió Europea que abasten un ampli ventall d'àmbits. Amb el meu indicador els països que més benestar tenen són: Suïssa (87'62), Noruega (82'96) i Àustria (78'90). En canvi, els països que segons l'indicador creat tenen menys benestar són: Grècia (25'52), Hongria (23'98) i Turquia (17'87)

Aquest treball ha tingut diversos obstacles durant el procés de creació que van començar amb l'inici del projecte ja que en un primer moment el tema era completament desconegut per mi. Un cop treballant-hi, altres traves van anar succeint el problema del tema, com van ser: la dificultat d'obtenir informació dels indicadors "EQLS" i "How's

life?” i l'idioma en què estaven escrits (anglès), que degut als seus tecnicismes i estructures gramaticals van fer la feina una mica més feixuga. Aquests tecnicismes també eren presents en els indicadors psicològics, i tot i que aquests eren en castellà, la total comprensió del document es feia més complicada. Però l'obstacle més gran va ser el d'escollir i unir variables amb naturaleses diferents, aspecte en el qual hi vaig treballar molt més del que es veu plasmat en el treball. L'últim entrebanc de tots podria dir que va ser el fet d'haver de sintetitzar tota la feina i no poder mostrar tota la feina feta.

Un cop acabat aquest treball, puc afirmar que no fa falta un gran coneixement previ per crear un indicador de benestar. Simplement analitzant els ja existents, és possible crear-ne un amb èxit; cosa que ha passat en aquest treball. Tot i això, l'indicador creat en aquest treball té aspectes que haurien de ser corregits en futurs estudis. S'hauria d'aconseguir fer un indicador que fos apte per qualsevol país, independentment de la seva riquesa o el seu grau de desenvolupament. Una altra via d'investigació per enriquir el treball seria fer un estudi al llarg dels anys de l'evolució del benestar de cada país i veure si el que s'aconsegueix amb l'indicador ja s'adapta a la realitat. Tampoc cal descartar la recerca de noves variables que aportessin informació, actualment inexistent, a l'indicador per enriquir-lo i fer-lo més real.

En conclusió, el benestar i la qualitat de vida es poden mesurar, només fa falta trobar els àmbits i les metodologies correctes per fer-ho.

13. Fonts documentals

13.1. Articles

DÍAZ, Darío; VAN DIERENDONCK, Dirk et al. **Adaptación española de las escalas de bienestar psicológico de Ryff**. Madrid, 2005.

INSTITUTO NACIONAL DE EVALUACIÓN EDUCATIVA. **PISA 2012: Programa para la Evaluación Internacional de los Alumnos**. Informe Español. Madrid, 2013

ROBLES, Rebeca; PÁEZ, Francisco. **Estudio sobre la traducción al español y las propiedades psicométricas de las escalas de afecto positivo y negativo (PANAS)**. Salud mental México, Jalisco, 2002.

ROSA, Yarimar; QUIÑONES, Areliz; **El bienestar psicológico en el proceso de ayuda con estudiantes universitarios**. Revista Griot, Puerto Rico, 2012.

URZÚA, Alfonso; CAQUEO-URÍZAR, Alejandra. **Calidad de vida: Una revisión teórica del concepto**. Santiago de Chile, 2012.

VÁZQUEZ, Carmelo; DUQUE, Almudena; HERVÁS, Gonzalo. **Escala de Satisfacción con la Vida (SWLS) en una muestra representativa de españoles adultos: Validación y datos normativos**. Madrid, 2012.

13.2. Fonts

Font 1. Elaboració pròpia amb dades extretes de

http://www.scielo.cl/scielo.php?pid=S0718-48082012000100006&script=sci_arttext

Font 2. http://delboytest.com/sites/default/files/09_12_ae_-_coeficiente_de_gini.png

Font 3. Elaboració pròpia a partir de dades de l'informe "*How's life?: Measuring well-being de la OCDE.*"

Font 4. <http://www.oecdbetterlifeindex.org/es/#/1111111111>

Font 5. <http://www.oecdbetterlifeindex.org/es/#/15141302313>

Font 6. <http://www.oecdbetterlifeindex.org/es/#/1111111111>

Font 7. <http://www.oecdbetterlifeindex.org/es/#/15141302313>

Font 8. http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/economics/how-s-life/overview_9789264121164-3-en#page6

Font 9. Elaboració pròpia a partir de dades de l'informe "*How's life?: Measuring well-being de la OCDE.*"

Font 10. Elaboració pròpia a partir de dades de l'informe "*How's life?: Measuring well-being de la OCDE.*"

Font 11. Elaboració pròpia a partir de dades de l'informe "*How's life?: Measuring well-being de la OCDE.*"

Font 12. Elaboració pròpia a partir de dades de l'informe "*How's life?: Measuring well-being de la OCDE.*"

Font 13. Elaboració pròpia a partir de dades de l'informe "*How's life?: Measuring well-being de la OCDE.*"

Font 14. Elaboració pròpia a partir de dades de l'informe "*How's life?: Measuring well-being de la OCDE.*"

Font 15. Elaboració pròpia a partir de dades de l'informe "*How's life?: Measuring well-being de la OCDE.*"

Font 16. Elaboració pròpia a partir de dades de l'informe "*How's life?: Measuring well-being de la OCDE.*"

Font 17. Elaboració pròpia a partir de dades de l'informe "*How's life?: Measuring well-being de la OCDE.*"

Font 18. Elaboració pròpia a partir de dades de l'informe "*How's life?: Measuring well-being de la OCDE.*"

Font 19. Elaboració pròpia a partir de dades de l'informe "*How's life?: Measuring well-being de la OCDE.*"

Font 20. <http://www.eurofound.europa.eu/surveys/eqls/2011/sampling.htm>

Font 21. Third European Quality of Life Survey. Quality of life in Europe: Impacts of the crisis.

Font 22. Third European Quality of Life Survey. Quality of life in Europe: Impacts of the crisis

Font 23. Third European Quality of Life Survey. Quality of life in Europe: Impacts of the crisis

Font 24. Third European Quality of Life Survey. Quality of life in Europe: Impacts of the crisis

Font 25. Third European Quality of Life Survey. Quality of life in Europe: Impacts of the crisis.

Font 26. Elaboració pròpia.

Font 27. Elaboració pròpia.

Font 28. Elaboració pròpia.

Mesurant la qualitat de vida: creació d'un indicador de benestar

13.3. Informes

OECD. **How's life?: Measuring well-being**. 2011

PUBLICATIONS OFFICE OF THE EUROPEAN UNION. **Third European Quality of Life Survey. Quality of life in Europe: Impacts of the crisis**. Luxembourg, 2012.

OECD. **Guidelines on Measuring Subjective Well-being**. 2013

13.4. Llibres

CARBONELL, Elsa; PRAT, Víctor. **Economia**. Editorial Teide, Barcelona, 2003.

FRANCH, Jordi. **Economia**. Unión Editorial, Madrid, 2013.

STIGLITZ, Joseph; SEN, Amartya; FITOUSSI, Jean-Paul. **Medir nuestras vidas: Las limitaciones del PIB como indicador de progreso**. RBA, Barcelona, 2013.

13.5. Pàgines web

<http://datos.bancomundial.org/>

<http://www.eurofound.europa.eu/es>

<http://www.happyplanetindex.org/data/>

<http://hdr.undp.org/es/content/el-%C3%ADndice-de-desarrollo-humano-idh>

<http://www.oecd.org/pisa/aboutpisa/>

<http://www.oecdbetterlifeindex.org/es/>

<http://www.who.int/es/>

